

БЕКІТІЛДІ
Жалғыз акционердің
2013 жылғы «29» қаңтардағы
№ 03/13 бұйрығымен (№ 03/13
хаттама)

**«Тау-Кен Самұрық» ұлттық тау-кен компаниясы»
акционерлік қоғамының
ЖАРҒЫСЫ**

Астана қаласы, 2013 жыл
*(2025 жылғы 30 қаңтардағы жағдай бойынша өзгерістермен және
толықтырулармен)*

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1. «Тау-Кен Самұрық» ұлттық тау-кен компаниясы» акционерлік қоғамы (бұдан әрі – Қоғам) «Тау-Кен Самұрық» ұлттық тау-кен компаниясы» акционерлік қоғамын құру туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2009 жылғы 15 қаңтардағы № 10 қаулысына сәйкес құрылды.

2. Қоғамның атауы:

мемлекеттік тілде:

толық: «Тау-Кен Самұрық» ұлттық тау-кен компаниясы» акционерлік қоғамы;

қысқартылған: «Тау-Кен Самұрық» ҰТК» АҚ

орыс тілінде:

толық: акционерное общество «Национальная горнорудная компания «Тау-Кен Самрук»;

қысқартылған: АО «НГК «Тау-Кен Самрук»;

ағылшын тілінде:

толық: Joint-stock company «Tau-Ken Samruk» National Mining Company»;

қысқартылған: JSC «Tau-Ken Samruk» NMC.

Жалғыз акционердің 2023 жылғы 9 наурыздағы № 12/23 шешіміне сәйкес өзгертілді

3. Қоғамның (оның Басқармасының) орналасқан жері: 010000, Астана қаласы, **Нұра ауданы, Сығанақ көшесі, 17/10-үй.**

Жалғыз акционердің 2023 жылғы 9 наурыздағы № 12/23 шешіміне сәйкес өзгертілді

Жалғыз акционердің 2025 жылғы 30 қаңтардағы № 04/25 шешіміне сәйкес өзгертілді

4. Қоғам қызметінің мерзімі – шектелмеген.

5. Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті атынан Қазақстан Республикасының Үкіметі Қоғамның құрылтайшысы.

Қоғамның жалғыз акционері «Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» акционерлік қоғамы (бұдан әрі – Жалғыз акционер).

6. Осы Жарғы Қоғамның құрылтай құжаты. Барлық мүдделі тұлғалар Жарғымен танысуға құқылы.

2. ҚОҒАМНЫҢ ЗАҢДЫ МӘРТЕБЕСІ

7. Қоғам Қазақстан Республикасының заңнамасы бойынша заңды тұлға және өз қызметін Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексіне, «Ұлттық әл-ауқат қоры туралы» Қазақстан Республикасының Заңына, «Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасының Заңына және Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілеріне (бұдан әрі – Заңнама), сондай-ақ осы Жарғыға сәйкес жүзеге асырады.

8. Қоғам әділет органдарында мемлекеттік тіркелген сәттен бастап заңды тұлға мәртебесіне ие болады.

9. Қоғамның қаржылық және өндірістік қызметі шаруашылық дербестік негізінде жүзеге асырылады. Қоғамның қызметін қаржыландыру жарғылық

капитал қаражаты, дивидендтер есебінен қалыптастырылатын кірістер және Заңнамада тыйым салынбаған өзге де кірістер есебінен жүзеге асырылады.

10. Қоғамның дербес балансы, банктік шоттары, мемлекеттік және орыс тілдерінде толық фирмалық атауы көрсетілген мөрі болады.

11. Қоғамның өзінің тауар белгісі және үлгілері Қоғамның Басқармасы бекітетін және белгіленген тәртіппен тіркелетін өзге де нышандары, сондай-ақ мемлекеттік, орыс және қажет болған жағдайда басқа тілдердегі мөртаңбалары, фирмалық бланкілері және басқа да деректемелері болуы мүмкін.

3. ҚОҒАМ ҚЫЗМЕТІНІҢ МАҚСАТТАРЫ, ҚАҒИДАТТАРЫ, БАҒЫТТАРЫ ЖӘНЕ НЕГІЗГІ ТҮРЛЕРІ

12. Қоғам қызметінің негізгі мақсаттары:

- 1) таза кіріс алу;
- 2) Қоғам активтерінің нарықтық құнының өсуін қамтамасыз ету;
- 3) тау-кен металлургия саласына инвестициялар тарту;
- 4) қатты пайдалы қазбалар кен орындарын игеру және игеру, техногендік минералдық түзілімдерді қайта өңдеу кезінде мемлекеттің коммерциялық мүдделерін іске асыру;
- 5) минералдық-шикізат кешенін дамыту кезінде мемлекеттің стратегиялық мүдделерін іске асыру, оның ішінде пайдалы қазбалардың негізгі түрлері бойынша оңтайлы мөлшерде стратегиялық қорларды қамтамасыз ету.

13. Қоғам қызметінің негізгі бағыттары:

- 1) қатты пайдалы қазбаларды барлау, игеру, өндіру, қайта өңдеу және өткізу саласындағы жер қойнауын пайдалану жөніндегі тиімді қызметті қамтамасыз ету;
- 2) тау-кен металлургия саласындағы ұйымдардың Қоғамға берілетін акциялар пакеттерін (қатысу үлестерін) тиімді басқару;
- 3) тау-кен металлургия өнеркәсібінде ғылымды қажетсінетін және тиімді жаңа технологияларды әзірлеу және енгізу;
- 4) республиканың минералдық-шикізат базасын молықтыру, кен орындарының баланстан тыс қорларын игеру;
- 5) техногендік минералдық түзілімдерді қайта өңдеу;
- 6) шығынды кеніштер мен қалдықтар қоймаларын жою және консервациялау, сутөкпе жөніндегі қызмет.

14. Қоғамның қызметі мынадай негізгі қағидаттарға негізделеді:

- 1) Қоғам қызметінің бәсекеге қабілеттілігі мен экономикалық тиімділігін арттыру;
- 2) корпоративтік басқарудың үздік әлемдік тәжірибесін қолдану;
- 3) заңдылық.

15. Қоғам қызметінің түрлері:

- 1) қатты пайдалы қазбаларды іздеу, барлау, игеру, өндіру, қайта өңдеу және өткізу, оның ішінде:

- радиоактивті металдарды қоспағанда, металдық;
  - құрылысқа, құрылыс материалдарын өндіруге және химия өнеркәсібіне арналған материалдарды қоспағанда, металдық емес;
  - көмір және лигнит;
- 2) минералдық шикізат пен техногендік минералдық түзілімдерді өндіру және қайта өңдеу;
  - 3) шойын, болат, ферроқорытпа және олардан жасалған бұйымдар өндірісі;
  - 4) түсті, сирек кездесетін, сирек кездесетін және асыл металдар мен олардан жасалған бұйымдар өндірісі;
  - 5) минералдық шикізатты кешенді қайта өңдеу кезінде кенсіз, тау-кен-химиялық, құрылыс материалдарын өндіру;
  - 6) тау-кен өнеркәсібі үшін техникалық қолдау және қызметтер көрсету;
  - 7) бұрғылау-жару жұмыстарын жүргізу;
  - 8) тау-кен металлургия өнеркәсібінде ғылыми-зерттеу, тәжірибелік-конструкторлық және инжинирингтік жұмыстарды орындау;
  - 9) инвестициялық қызмет;
  - 10) инновациялық қызмет;
  - 11) сыртқы экономикалық қызмет.
16. Заңнамада белгіленген тәртіппен алу қажет лицензияның немесе рұқсаттың өзге түрінің болуын талап ететін қызмет түрлері тиісті лицензияларды немесе рұқсаттың өзге түрін алғаннан кейін ғана жүзеге асырылады.

4. ҚОҒАМНЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

17. Қоғамның Заңдарда көзделген құқықтары бар және ол міндеттерді атқарады.

18. Қоғам Жалғыз акционердің мүлкінен оқшауланған мүлікке ие және оның міндеттемелері бойынша жауап бермейді. Қоғам өз міндеттемелері бойынша өз мүлкі шегінде жауапты болады.

19. Жалғыз акционер Қоғамның міндеттемелері бойынша жауап бермейді және Заңдарда көзделген жағдайларды қоспағанда, өзіне тиесілі акциялардың құны шегінде Қоғамның қызметіне байланысты шығындар тәуекелін көтереді.

20. Қоғам өз атынан шарттар мен өзге де мәмілелер жасаса, мүліктік және жеке мүліктік емес құқықтар мен міндеттерді сатып ала алады, сотта талапкер немесе жауапкер бола алады, сондай-ақ Заңдарға қайшы келмейтін басқа да іс-әрекеттерді жүзеге асыра алады.

21. Қоғам зияткерлік меншік құқығы объектілерін және басқа да ақпаратты иелену және пайдалану құқықтарын иеленуі және беруі мүмкін.

22. Қоғам шығарудың, орналастырудың, айналысқа жіберудің және өтеудің шарттары мен тәртібі Заңдарда белгіленетін бағалы қағаздар шығара алады.

23. Қоғам Қазақстан Республикасында және шетелде өз филиалдары мен өкілдіктерін құра алады, оларға өз мүлкі есебінен негізгі және айналым қаражатын бере алады және Заңдарға және (немесе) осы Жарғыға сәйкес олардың қызметінің тәртібін белгілей алады.

24. Қоғам Заңнамаға сәйкес материалдық-техникалық жабдықтауға байланысты мәселелерді дербес шешеді.

25. Қоғам белгіленген тәртіппен Қазақстан Республикасының аумағында және одан тысқары жерлерде орналасқан банктерде және басқа да қаржы мекемелерінде ұлттық валютада да, сол сияқты шетел валютасында да шоттар ашуға құқылы.

26. Қоғамның Заңдарға сәйкес қазақстандық, сондай-ақ шетелдік заңды және жеке тұлғалардан теңгемен және шетел валютасымен қарыздар алуға және кредиттерді пайдалануға құқығы бар.

27. Қоғам ішкі нормативтік-техникалық және корпоративтік құжаттаманы әзірлейді және бекітеді.

27-1. Қоғамның қайырымдылық (демеушілік) көмек көрсетуі «Ұлттық әлауқат қоры туралы» Қазақстан Республикасының Заңында көзделген тәртіппен бекітілетін «Самұрық-Қазына» АҚ тобының қайырымдылық бағдарламасында көзделген жағдайларды қоспағанда, Қоғамның қайырымдылық (демеушілік) көмек көрсетуге құқығы жоқ.

Жалғыз акционердің 2020 жылғы 13 шілдедегі № 26/20 шешіміне сәйкес өзгертілді

28. Қоғамның Заңдарда көзделген басқа да құқықтары болуы және басқа да міндеттері болуы мүмкін.

5. ҚОҒАМНЫҢ АКЦИЯЛАРЫ ЖӘНЕ БАСҚА ДА БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАРЫ

29. Қоғам акциялар мен басқа да бағалы қағаздар шығаруды жүзеге асыруға құқылы. Қоғамның бағалы қағаздарын шығарудың, орналастырудың, айналысқа шығарудың және өтеудің шарттары мен тәртібі Заңдарда белгіленеді.

30. Қоғам тек жай акциялар шығарады. Жай акция Жалғыз акционерге оның қарауына шығарылатын барлық мәселелер бойынша шешімдер қабылдау құқығын береді. Жай акция сондай-ақ Жалғыз акционерге Қоғамның таза кірісі болған кезде дивидендтер алу және Қоғам таратылған кезде оның мүлкінің бір бөлігін алу құқығын Заңнамада белгіленген тәртіппен береді.

31. Қоғамның акцияларын шығару құжатсыз нысанда жүзеге асырылады.

32. Қоғамның орналастырылатын (өткізілетін) акцияларының саны, оларды орналастыру (өткізу) тәсілі мен бағасы туралы шешімді Қоғамның Директорлар кеңесі қабылдайды.

33. Қоғам өз акцияларын олардың шығарылымын мемлекеттік тіркегеннен кейін орналастырады.

34. Заңнамада көзделген жағдайларды қоспағанда, орналастырылатын акцияларды төлеуге ақша, мүлдік құқықтар (оның ішінде зияткерлік меншік объектілеріне құқықтар) және өзге де мүлдік енгізілуі мүмкін.

Ақшадан басқа, өзге мүлдікпен (бағалы қағаздарды қоспағанда) ақы төлеу Заңнамаға сәйкес берілген лицензия негізінде әрекет ететін бағалаушы айқындайтын баға бойынша жүзеге асырылады.

Қор биржасында айналыста болатын және қоғамның орналастырылатын акцияларын төлеуге берілетін бағалы қағаздардың құнын бағалау қор

биржасының қаржы құралдарын бағалау әдістемесіне сәйкес жүргізіледі. Мұндай бағалы қағаздарды көрсетілген әдістеме бойынша бағалау мүмкін болмаған не акцияларды төлеуге енгізілетін бағалы қағаздардың түріне қатысты әдістеме болмаған жағдайда, олардың құнын бағалауды Заңнамаға сәйкес берілген лицензия негізінде әрекет ететін бағалаушы жүргізеді.

Артықшылықпен сатып алу құқығы бойынша сатып алынатын акцияларға ақы төлеуді Жалғыз акционер акцияларды орналастыру басталған күннен бастап күнтізбелік тоқсан күннен аспайтын мерзімде жүзеге асырады.

Жалғыз акционердің 2016 жылғы 4 қарашадағы № 41/16 шешіміне сәйкес өзгертілді

35. Қоғамның акцияларын ұстаушылар тізілімдерінің жүйесін жүргізуді орталық депозитарий жүзеге асырады.

Жалғыз акционердің 2023 жылғы 9 наурыздағы № 12/23 шешіміне сәйкес өзгертілді

6. ДИВИДЕНДТЕР

36. Дивидендтерді Қоғам Заңдарда көзделген тәртіппен төлейді.

37. Жалғыз акционердің шешіміне сәйкес Қоғам төлейтін, оған тиесілі акциялар бойынша Жалғыз акционердің кірісі дивиденд.

Дивидендтер Қоғамның ақшасымен, сондай-ақ бағалы қағаздарымен төленеді. Дивидендтерді бағалы қағаздармен төлеуге мұндай төлем Жалғыз акционердің жазбаша келісімі болған кезде Қоғамның жарияланған акцияларымен және ол шығарған облигациялармен жүзеге асырылған жағдайда ғана жол беріледі.

38. Жылдың немесе тоқсанның немесе жарты жылдықтың қорытындылары бойынша жай акциялар бойынша дивидендтер төлеу туралы шешімді Жалғыз акционер қабылдайды.

Дивидендтер дивидендтер төлеу туралы шешім қабылдаған кезде Жалғыз акционер белгілеген мерзімде төленеді.

39. Қоғамның жай акциялары бойынша дивидендтер төлеу туралы шешім қабылданған күннен бастап 10 (он) жұмыс күні ішінде бұл шешім бұқаралық ақпарат құралдарында жариялануға тиіс.

40. Дивидендтер төлеу туралы шешімде:

1) Қоғамның атауын, орналасқан жерін, банктік және өзге де деректемелерін;

2) дивидендтер төленетін кезеңдегі;

3) бір жай акцияға есептегендегі дивиденд мөлшері туралы;

4) дивидендтер төлеуді бастау күні туралы;

5) онда дивидендтерді төлеу тәртібі мен нысаны туралы ақпаратты қамтуы тиіс.

41. Жалғыз акционер Қоғам берешегінің пайда болу мерзіміне қарамастан алынбаған дивидендтерді төлеуді талап етуге құқылы.

Дивидендтер оларды төлеу үшін белгіленген мерзімде төленбеген жағдайда Жалғыз акционерге Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің ақшалай міндеттемені немесе оның тиісті бөлігін орындау күніне қайта қаржыландырудың ресми мөлшерлемесін негізге ала отырып есептелетін дивидендтердің негізгі сомасы мен өсімпұл төленеді.

42. Қоғамның жай акциялары бойынша дивидендтер:

1) меншікті капиталдың теріс мөлшері кезінде немесе егер Қоғамның меншікті капиталының мөлшері оның акциялары бойынша дивидендтер есептеу нәтижесінде теріс болса;

2) егер Қоғам Заңдарға сәйкес төлем қабілетсіздігі немесе дәрменсіздік белгілеріне жауап берсе не көрсетілген белгілер Қоғамда оның акциялары бойынша дивидендтер есептеу нәтижесінде пайда болса есептеуге жол берілмейді.

Орналастырылмаған немесе Қоғамның өзі сатып алған акциялар бойынша, сондай-ақ егер сот немесе Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысы оны тарату туралы шешім қабылдаса, дивидендтер есептелмейді және төленбейді.

Жалғыз акционердің 2023 жылғы 9 наурыздағы № 12/23 шешімімен толықтырылды

7. ҚОҒАМНЫҢ ОРГАНДАРЫ

43. Қоғамның органдары:

1) жоғары орган – Жалғыз акционер;

2) басқару органы – Директорлар кеңесі;

3) атқарушы орган – Басқарма;

4) Қоғамның қаржы-шаруашылық қызметін бақылауды, ішкі бақылау, тәуекелдерді басқару, корпоративтік басқару саласындағы құжаттарды орындау саласындағы бағалауды және Қоғам қызметін жетілдіру мақсатында консультация беруді жүзеге асыратын орган – Ішкі аудит қызметі;

5) Заңнамаға және Қоғамның Жарғысына сәйкес өзге де органдар.

8. ҚОҒАМНЫҢ ЖАЛҒЫЗ АКЦИОНЕРІ

44. Заңнамамен және (немесе) Қоғамның Жарғысымен акционерлердің жалпы жиналысының құзыретіне жатқызылған мәселелер бойынша шешімдерді Жалғыз акционер қабылдайды.

45. Заңнамада белгіленген жағдайларды қоспағанда, мәселелерді Жалғыз акционердің қарауына шығару жөніндегі шығыстарды Қоғам көтереді.

46. Жалғыз акционер жыл сайын қаржы жылы аяқталғаннан кейін 5 (бес) ай ішінде Қоғам акционерлерінің жылдық жалпы жиналысының құзыретіне жатқызылған мәселелер бойынша шешімдер қабылдауға міндетті. Есепті кезеңде Қоғам қызметінің аудитін аяқтау мүмкін болмаған жағдайда көрсетілген мерзім 3 (үш) айға дейін ұзартылды деп есептеледі.

47. Жалғыз акционердің айрықша құзыретіне жатқызылған мәселелерді дайындауды Қоғам Басқармасы, онымен жасалған шартқа сәйкес Қоғамның тіркеушісі, Қоғамның Директорлар кеңесі, Қоғамның тарату комиссиясы жүзеге асырады.

48. Жалғыз акционердің қарауына «Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес қоғам акционерлерінің жылдық

жалпы жиналысында қаралуға тиіс мәселелерді енгізуге Қоғамның Директорлар кеңесі бастамашылық жасайды. Жалғыз акционердің құзыретіне жатқызылған қалған мәселелерді Жалғыз акционердің қарауына шығаруға Жалғыз акционер және/немесе Қоғамның Директорлар кеңесі бастамашы бола алады, ал ерікті тарату процесінде Қоғамның тарату комиссиясы да бастамашы бола алады.

49. Жалғыз акционерге берілетін ақпарат пен материалдар Жалғыз акционердің қарауына шығарылатын мәселелерге қатысты жүйеленуге және осы мәселелер бойынша негізделген шешімдер қабылдау үшін қажетті көлемде ақпаратты қамтуға тиіс.

50. Акционерлердің жылдық жалпы жиналысының құзыретіне жатқызылған мәселелер бойынша Жалғыз акционердің қарауына шығарылатын материалдар:

1) Қоғамның аудит жүргізілген жылдық (шоғырландырылған және/немесе жеке) қаржылық есептілігін;

Жалғыз акционердің 2025 жылғы 30 қаңтардағы № ____ шешіміне сәйкес өзгертілді

2) жылдық қаржылық есептілікке аудиторлық есепті;

3) Қоғамның Директорлар кеңесінің Қоғамның өткен қаржы жылындағы таза кірісін бөлу тәртібі және Қоғамның бір жай акциясына шаққандағы бір жылғы дивидендтің мөлшері туралы ұсыныстарын;

4) Жалғыз акционердің Қоғамның және оның лауазымды тұлғалардың іс-әрекеттеріне өтініштері және оларды қарау қорытындылары туралы ақпаратты;

5) Қоғамның Директорлар кеңесінің қалауы бойынша өзге де құжаттарды қамтуы тиіс.

51. Қоғам органдарының мүшелерін сайлау мәселелері жөніндегі материалдарда ұсынылатын кандидаттар туралы:

1) тегі, аты, сондай-ақ қалауы бойынша – әкесінің аты;

2) білімі туралы мәліметтер;

3) Қоғамға үлестесі туралы мәліметтер;

4) соңғы 3 (үш) жылдағы жұмыс орындары және атқаратын лауазымдары туралы мәліметтер;

5) кандидаттардың біліктілігі мен жұмыс тәжірибесін растайтын өзге де ақпарат қамтылуға тиіс.

Қоғамның Директорлар кеңесін сайлау (Директорлар кеңесінің жаңа мүшесін сайлау) туралы мәселе қаралған жағдайда материалдарда Директорлар кеңесіне мүшелікке ұсынылатын кандидат Жалғыз акционердің өкілі болып табылатындығы және (немесе) ол Қоғамның тәуелсіз директоры лауазымына кандидат болып табылатындығы көрсетілуге тиіс.

52. Жалғыз акционердің айрықша құзыретіне мынадай мәселелер жатады:

1) Қоғамның Жарғысына өзгерістер мен толықтырулар енгізу немесе оны жаңа редакцияда бекіту;

2) Қоғамның корпоративтік басқару кодексін, сондай-ақ оған өзгерістер мен толықтыруларды бекіту;

3) Қоғамның аудит жүргізілген жылдық (шоғырландырылған және/немесе жеке) қаржылық есептілігін бекіту»;

Жалғыз акционердің 2025 жылғы 30 қаңтардағы № 04/25 шешіміне сәйкес өзгертілді

- 4) Қоғамды ерікті түрде қайта ұйымдастыру немесе тарату;
- 5) Қоғамның жарияланған акцияларының санын ұлғайту немесе Қоғамның орналастырылмаған жарияланған акцияларының түрін өзгерту туралы шешім қабылдау;
- 6) Қоғамның бағалы қағаздарын айырбастаудың шарттары мен тәртібін айқындау, сондай-ақ оларды өзгерту;
- 7) орналастырылған акциялардың бір түрін басқа түрдегі акцияларға айырбастау туралы шешім қабылдау, осындай айырбастаудың шарттары мен тәртібін айқындау;
- 8) Қоғамның Директорлар кеңесінің сандық құрамын, өкілеттік мерзімін айқындау, оның мүшелерін сайлау және олардың өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтату;
- 9) Директорлар кеңесі туралы ережені бекіту, Директорлар кеңесінің мүшелеріне сыйақылар төлеу мөлшері мен шарттарын айқындау, сондай-ақ міндеттерін орындауға байланысты олардың шығыстарын өтеу, Директорлар кеңесінің мүшелеріне акцияларға опциондар беру;
Жалғыз акционердің 2023 жылғы 9 наурыздағы № 12/23 шешіміне сәйкес өзгертілді
- 10) Қоғамның аудитін жүзеге асыратын аудиторлық ұйымды және аудиторлық ұйымның қызметтеріне ақы төлеу мөлшерін айқындау;
- 11) Қоғамның есепті қаржы жылындағы таза кірісін бөлу тәртібін бекіту, жай акциялар бойынша дивидендтер төлеу туралы шешім қабылдау және Қоғамның бір жай акциясына есептелген дивидендтің мөлшерін бекіту;
- 12) Қоғамның жай акциялары бойынша дивидендтерді төлемеу туралы шешім қабылдау;
- 13) Қоғамға тиесілі барлық активтердің жиырма бес және одан да көп пайызын құрайтын активтердің бір бөлігін немесе бірнеше бөлігін беру (алу) арқылы Қоғамның өзге заңды тұлғаларды құруға немесе олардың қызметіне қатысуы не өзге заңды тұлғалардың қатысушылары (акционерлері) құрамынан шығуы туралы шешім қабылдау;
- 14) нәтижесінде Қоғам құны мәміле туралы шешім қабылданған күнгі Қоғам активтерінің баланстық құнының жалпы мөлшерінің елу және одан да көп пайызын құрайтын мүлікті Қоғам сатып алатын немесе иеліктен шығаратын (сатып алуы немесе иеліктен шығаруы мүмкін) ірі мәміле жасасуды мақұлдау туралы шешім қабылдау, оның нәтижесінде оның активтерінің баланстық құнының жалпы мөлшерінің елу және одан да көп пайызы сатып алынады немесе иеліктен шығарылады (сатып алуы немесе иеліктен шығаруы мүмкін);
- 15) «Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес Қоғам акцияларды ұйымдастырылмаған нарықта сатып алған кезде олардың құнын айқындау әдістемесіне (егер оны құрылтай жиналысы бекітпесе, әдістемені бекіту) өзгерістерді бекіту;
- 16) «алтын акцияны» енгізу және жою;
- 17) Қоғам акцияларының ерікті делистингі туралы шешім қабылдау;
- 18) Жалғыз акционермен өзара іс-қимыл туралы ережені бекіту, Жалғыз акционерге Қоғамның қызметі туралы ақпарат беру тәртібін айқындау, оның ішінде Заңнамаға сәйкес бұқаралық ақпарат құралын айқындау;

19) Қоғамның жай акцияларына айырбасталатын бағалы қағаздарды шығару туралы шешім қабылдау;

20) Қоғамның дивидендтік саясатын бекіту;

21) қызметтік жеңіл автомобильдердің тиесілілік нормативтерін, әкімшілік аппаратты орналастыруға арналған алаңдар нормаларын айқындау;

22) жұмыскерлерге мобильді байланысты пайдалану құқығын беру кезінде қоғам қаражаты есебінен өтелетін шығыстар лимиттерін, өкілдік шығыстар лимиттерін айқындау;

23) Қоғам Басқармасының төрағасын тағайындау (сайлау) және мерзімінен бұрын тоқтату, сондай-ақ оның өкілеттік мерзімін айқындау;

24) тарату комиссиясын тағайындау және тарату баланстарын бекіту;

25) Жалғыз акционердің тобына қолданылатын корпоративтік стандарттарды, әдістемелік ұсынымдарды және басқа да құжаттарды бекіту;

26) шешімдер қабылдау Заңнамамен және (немесе) Жарғымен Жалғыз акционердің айрықша құзыретіне жатқызылған өзге де мәселелер.

Жалғыз акционердің 2020 жылғы 20 шілдедегі № 27/20 шешіміне сәйкес өзгертілді

53. Егер Заңдарда өзгеше көзделмесе, олар бойынша шешімдер қабылдау Жалғыз акционердің айрықша құзыретіне жатқызылған мәселелерді Қоғамның басқа органдарының, лауазымды адамдары мен жұмыскерлерінің құзыретіне беруге жол берілмейді.

54. Жалғыз акционер Қоғамның ішкі қызметіне қатысты мәселелер бойынша Қоғамның өзге органдарының кез келген шешімінің күшін жоюға құқылы.

9. ЖАЛҒЫЗ АКЦИОНЕРДІҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

55. Жалғыз акционердің:

1) Заңнамада және (немесе) Жарғыда көзделген тәртіппен Қоғамды басқаруға қатысуға;

2) дивидендтер алуға;

3) Қоғамның қызметі туралы, оның ішінде оның қаржы-шаруашылық қызметі және оның нәтижелері туралы ақпаратты Заңнаманың талаптарына сәйкес, оның ішінде Қоғамның аффилиирленген тұлғалары бөлінісінде, құпия сипаттағы ақпаратты қоса алғанда, сұрау салуда көзделген мерзімде не 30 сұрау салуда мерзімдер болмаған жағдайда, Қоғам сұрау салуды алған сәттен бастап күнтізбелік (отыз) күн ішінде, сондай-ақ Қоғамның қаржылық есептілігімен танысуға;

Мемлекеттік құпияларды құрайтын мәліметтерге қол жеткізу Заңнамаға сәйкес жүзеге асырылады;

4) Қоғамның тіркеушісінен немесе номиналды ұстаушысынан оның бағалы қағаздарға меншік құқығын растайтын үзінді көшірмелерді алуға;

5) Қоғам органдары қабылдаған шешімдерге сот тәртібімен дау айтуға;

6) Қоғам таратылған кезде мүліктің бір бөлігіне;

7) Заңнамада белгіленген тәртіппен Қоғамның акцияларын немесе оның акцияларына айырбасталатын басқа да бағалы қағаздарын басымдықпен сатып алуға;

8) Қоғамның Директорлар кеңесінің отырысын шақыруды талап етуге;

9) аудиторлық ұйымның Қоғамның аудитін өз есебінен жүргізуін талап етуге;

10) «Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 63 және 74-баптарында көзделген жағдайларда қоғамның лауазымды адамдарының қоғамға келтірілген залалды өтеуі және Қоғамның лауазымды адамдарының және (немесе) олардың үлестес тұлғаларының қоғамға алған пайдасын (табысын) қабылдауы нәтижесінде қоғамға қайтаруы туралы талаппен сот органдарына өз атынан жүгінуге ірі мәмілелерді және (немесе) жасауға мүдделілігі бар мәмілелерді жасасу (жасасуға ұсыныстар) туралы шешімдермен сот органдарына өз атынан жүгінуге;

11) Қоғамға оның қызметі туралы жазбаша сұрау салумен жүгінуге және сұрау салуда көзделген мерзімде не сұрау салу Қоғамға келіп түскен күннен бастап күнтізбелік 30 (отыз) күн ішінде, сұрау салуда мерзімдер болмаған кезде дәлелді жауаптар алуға құқығы бар.

56. Жалғыз акционердің Заңнамада және (немесе) Жарғыда көзделген басқа да құқықтары болуы мүмкін.

57. Жалғыз акционер Заңнамада көзделген міндеттерді орындайды.

58. Жалғыз акционер:

1) акцияларды төлеуге;

2) Қоғамның тіркеушісін және Жалғыз акционерге тиесілі акциялардың номиналды ұстаушысын Қоғамның акцияларын ұстаушылардың тізілімін жүргізу үшін қажетті мәліметтердің өзгергені туралы 10 (он) жұмыс күні ішінде хабардар етуге;

3) Қоғам немесе оның қызметі туралы қызметтік, коммерциялық немесе заңмен қорғалатын өзге де құпияны құрайтын ақпаратты жария етпеуге;

4) Заңнамаға сәйкес өзге де міндеттерді орындауға міндетті.

59. Қоғам және Қоғамның тіркеушісі Жалғыз акционердің осы Жарғының 58-тармағының 2) тармақшасында белгіленген талапты орындамауының салдары үшін жауапты болмайды.

10. ҚОҒАМНЫҢ ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ

60. Қоғамның Директорлар кеңесі Заңмен және (немесе) осы Жарғымен Жалғыз акционердің және Қоғам Басқармасының айрықша құзыретіне жатқызылған мәселелерді шешуді қоспағанда, Қоғамның қызметіне жалпы басшылықты жүзеге асырады. Қоғамның Директорлар кеңесінің шешімдері Заңнамаға, осы Жарғыға, Қоғамның Корпоративтік басқару кодексіне және Қоғамның ішкі құжаттарына сәйкес қабылданады.

61. Жалғыз акционердің шешімі бойынша Қоғамның Директорлар кеңесінің мүшелеріне олар өз міндеттерін орындау кезеңінде сыйақы төленуі және (немесе)

олардың Қоғам Директорлар кеңесі мүшесінің функцияларын орындауына байланысты шығыстар өтелуі мүмкін.

62. Қоғамның Директорлар кеңесі Қоғам қызметіне жалпы басшылықты жүзеге асырғаны үшін Жалғыз акционердің алдында жауапты болады.

63. Қоғамның Директорлар кеңесінің айрықша құзыретіне мынадай мәселелер жатады:

1) Қоғам қызметінің басым бағыттарын (Қоғамның даму стратегиясын) айқындау және олардың орындалуын бағалау, Қоғамның даму стратегиясын бекіту және оның іске асырылуын мониторингілеу;

2) Қоғамның Бизнес-жоспарын бекіту, Қоғамның Бизнес-жоспарының іске асырылуы мен орындалуын бақылауды жүзеге асыру, сондай-ақ Қоғамның Бизнес-жоспарына түзетулерді бекіту;

3) «Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасының Заңында көзделген жағдайларды қоспағанда, жарияланған акциялар саны шегінде орналастыру (өткізу) туралы, оның ішінде орналастырылатын (өткізілетін) акциялардың саны, оларды орналастыру (өткізу) тәсілі мен бағасы туралы шешім қабылдау;

4) Қоғамның орналастырылған акцияларды немесе басқа да бағалы қағаздарды сатып алуы және оларды сатып алу бағасы туралы шешім қабылдауы;

5) Қоғам Басқармасының сандық құрамын, өкілеттік мерзімін айқындау, сондай-ақ Қоғам Басқармасы мүшелерін (Басқарма төрағасын қоспағанда) сайлау, өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтату;

6) Қоғамның Төрағасы мен Басқарма мүшелерінің лауазымдық жалақыларының мөлшерін және еңбекақы төлеу мен сыйлықақы беру шарттарын айқындау, олардың қызметін бағалау;

7) қызметтің корпоративтік, уәждемелік түйінді көрсеткіштерін және олардың нақты мәндерін бекіту, Қоғам Төрағасы мен Басқарма мүшелері үшін сыйақы мөлшерін айқындау;

8) Ішкі аудит қызметінің сандық құрамын, өкілеттік мерзімін айқындау, оның басшысы мен мүшелерін тағайындау, сондай-ақ олардың өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтату, Ішкі аудит қызметінің жұмыс тәртібін айқындау және қызмет туралы ережені, **Ішкі аудит қызметінің жұмыскерлеріне еңбекақы төлеу мен сыйлықақы беру мөлшері мен шарттарын бекіту** (Директорлар кеңесі жанындағы аудит комитетінің ұсынымы бойынша), ішкі аудит қызметі жұмыскерлерінің қызметін бағалау, оларға тәртіптік жаза қолдану/алу, Ішкі аудит қызметінің жылдық аудиторлық жоспарын бекіту, Ішкі аудит қызметінің есептерін қарау және олар бойынша шешімдер қабылдау;

Жалғыз акционердің 2025 жылғы 30 қаңтардағы № 04/25 шешіміне сәйкес өзгертілді

9) өкілеттік мерзімін тағайындау, айқындау, өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтату, сондай-ақ Қоғамның корпоративтік хатшысының лауазымдық жалақысының мөлшерін және сыйақы шарттарын айқындау, корпоративтік хатшы туралы ережені бекіту, корпоративтік хатшының қызметін бағалау,

жұмыс жоспарларын және корпоративтік хатшының қызметі туралы есептерді бекіту, оларға тәртіптік жаза қолдану;

10) тағайындалуын Қоғамның Директорлар кеңесі жүзеге асыратын Басқарма мүшелері мен Қоғамның басқа да жұмыскерлерінің қызметін бағалау, Ішкі аудит қызметінің басшысы және Корпоративтік хатшы, комплаенс-офицер үшін қызметтің мотивациялық түйінді көрсеткіштерін және олардың нысаналы мәндерін (Директорлар кеңесі жанындағы аудит жөніндегі комитеттің ұсынымы бойынша) бекіту, оларға тәртіптік жаза қолдану;

Жалғыз акционердің 2023 жылғы 9 наурыздағы № 12/23 шешіміне сәйкес өзгертілді

11) Қоғамның Директорлар кеңесі жанынан Комитеттер құру туралы шешім **қабылдау**, олар туралы ережелерді бекіту, сондай-ақ Комитеттер мүшелерін сайлау және өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтату;

Жалғыз акционердің 2025 жылғы 30 қаңтардағы № 04/25 шешіміне сәйкес өзгертілді

12) **Директорлар кеңесі мүшелерінің**, Қоғам Басқармасы мүшелерінің басқа ұйымдарда жұмыс істеу мүмкіндігіне қатысты келісім беру туралы шешім қабылдау;

Жалғыз акционердің 2025 жылғы 30 қаңтардағы № 04/25 шешіміне сәйкес өзгертілді

13) Қоғамның Ішкі аудит қызметінің жылдық аудиторлық жоспарын бекіту;

14) Қоғамның Ішкі аудит қызметінің тоқсандық және жылдық есептерін қарау және олар бойынша шешімдер қабылдау (Директорлар кеңесі жанындағы аудит жөніндегі комитеттің ұсынымы бойынша);

15) Қоғамның облигацияларын және туынды бағалы қағаздарын шығару шарттарын айқындау, **сондай-ақ оларды шығару туралы шешімдер** қабылдау;

16) Қоғамның жылдық қаржылық есептілігін (**шоғырландырылған және жеке**) алдын ала бекіту, **сондай-ақ Қоғамның аралық қаржылық есептілігін (жартыжылдық) қарау және бекіту**;

Жалғыз акционердің 2025 жылғы 30 қаңтардағы № 04/25 шешіміне сәйкес өзгертілді

17) Қоғамның филиалдары мен өкілдіктерін құру және жабу туралы шешімдер қабылдау, сондай-ақ олар туралы ережелерді бекіту;

18) ірі мәмілелер және жасалуына Қоғамның мүдделілігі бар мәмілелер жасау туралы шешім қабылдау (ірі мәмілелер санатына мөлшері Қоғам активтері құнының жалпы мөлшерінің 10%-ына тең немесе одан асатын мәмілелер жатады). Нәтижесінде Қоғам құны мәміле туралы шешім қабылданған күнгі Қоғам активтерінің баланстық құнының жалпы мөлшерінің елу және одан да көп пайызын құрайтын, нәтижесінде елу және одан да көп пайызы иеліктен шығарылатын (иеліктен шығарылуы мүмкін) мүлікті иеліктен шығаратын (иеліктен шығаруы мүмкін) Қоғамның ірі мәміле жасасуы туралы Директорлар кеңесінің шешім қабылдауы Жалғыз акционердің мақұлдауы;

19) Қоғамның басқа ұйымдар мен консорциумдарға қатысуы, сондай-ақ олардан шығуы туралы шешім қабылдау;

Жалғыз акционердің 2023 жылғы 9 наурыздағы № 12/23 шешіміне сәйкес өзгертілді

20) Қоғамның басқа заңды тұлғалардың акцияларының (жарғылық капиталға қатысу үлестерінің) он және одан да көп пайызын сатып алуы (иеліктен шығаруы) туралы шешім қабылдауы;

21) Қоғам жұмыскерлерінің жалпы санын және ұйымдық құрылымын бекіту;

22) Қоғамның тәуекелдерді басқару жүйесін реттейтін құжаттар мен рәсімдерді, тәуекелдер тіркелімін, тәуекелдер картасын, түйінді тәуекелдерді басқару жөніндегі іс-шаралар жоспарын, тәбет тәуекелін, лимиттерді Жалғыз акционер мен Қоғам құжаттарының, тәуекелдер жөніндегі тоқсан сайынғы есептердің талаптарына сәйкес бекіту;

Жалғыз акционердің 2025 жылғы 30 қаңтардағы шешіміне (№ 04/25 хаттама) сәйкес өзгертілді

23) Қоғамның тәуекелдерді басқару саясатын бекіту;

24) Қоғамның есеп саясатын бекіту;

25) Қоғамның Директорлар кеңесі мүшелерінің Қоғам қызметі туралы, оның ішінде қаржылық ақпарат алу тәртібі мен мерзімдерін айқындау;

26) Қоғамның жер қойнауын пайдалану құқығын алуы, беруі (қайта беруі), жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарттарға/лицензияларға өзгерістер енгізу (заңнамадағы өзгерістерге байланысты келісімшарттардың/лицензиялардың өзгерістерін, Тараптар деректемелерінің өзгерістерін және редакциялық сипаттағы өзгерістер енгізуді қоспағанда), стратегиялық әріптестермен шарттар жасасу (міндеттемелер қабылдау) мәселелері бойынша шешімдер қабылдау;

27) Жалғыз акционердің қарауына мәселелерді шығару туралы шешім қабылдау;

28) Қоғамның ішкі қызметін реттейтін құжаттарды (Қоғамның қызметін ұйымдастыру мақсатында Қоғам Басқармасы қабылдайтын құжаттарды қоспағанда), оның ішінде аукциондар өткізу және қоғамның бағалы қағаздарына қол қою шарттары мен тәртібін белгілейтін ішкі құжатты бекіту;

29) стратегиялық басшылықты жүзеге асыру және орнықты дамуды енгізуді бақылау, орнықты даму саласындағы есепті бекіту;

30) Қоғамның Жалғыз акционерінің бекітілген нормативтерін ескере отырып, қызметтік іссапарларға жіберілетін Қоғам жұмыскерлеріне шығыстарды өтеу тәртібі мен шарттарын айқындау;

31) Қоғамның жылдық есебін бекіту;

32) Қоғамның активтерін және акцияларын (қатысу үлестерін) Қоғам тікелей немесе жанама иеленетін заңды тұлғаларды басқару мәселелерін (қайта құрылымдау, қайта ұйымдастыру, тарату, сатып алу және/немесе иеліктен шығару, сенімгерлік басқаруға беру, ауыртпалықтар салу/жасау және т. б. мәселелерді қоса алғанда, бірақ олармен шектелмей) регламенттейтін құжатты бекіту, оны іске асыру мониторингі, сондай ақ көрсетілген бағдарламаны мерзімді негізде қайта қарау;

33) акцияларына (қатысу үлестеріне) қоғам тікелей немесе жанама иелік ететін заңды тұлғаларда лауазымды адамдарды тағайындауға қатысты саясатты әзірлеу;

34) Қоғамның Жалғыз акционеріне Қоғамның дивидендтік саясатына қатысты ұсыныстар дайындау;

35) Қоғамның Директорлар кеңесінің құрамы мен құрылымына қатысты Қоғамның Жалғыз акционеріне ұсынымдар дайындау;

36) сыртқы аудиттің сапасы мен тәуелсіздігін бақылауды жүзеге асыру;
37) сыртқы аудит бойынша саясатты бекіту;
38) Директорлар кеңесі бекіткен тізбеге сәйкес атқарушы органдардың мүшелерімен және қоғамның басқа да басшы жұмыскерлерімен шарттардың талаптарын бекіту;

39) Қоғамның Басқарма мүшелерінің және қоғамның өзге де жұмыскерлерінің **сабақтастық жоспарын** бекіту;

Жалғыз акционердің 2025 жылғы 30 қаңтардағы шешіміне (№ 04/25 хаттама) сәйкес өзгертілді

40) Қоғамның Директорлар кеңесінің мүшелеріне біліктілік өлшемшарттары мен тәуелсіздік өлшемшарттарына қатысты Қоғамның Жалғыз акционеріне ұсынымдар дайындау;

41) Қоғамның Жалғыз акционеріне Қоғамның Директорлар кеңесінің мүшелеріне сыйақыларды айқындау мөлшері, тәртібі және төлеу шарттары, сондай-ақ Қоғамның Директорлар кеңесі мүшелерінің қызметін жүзеге асыруға байланысты шығыстарды өтеу тәртібі бойынша ұсынымдар дайындау;

42) акциялары Қоғамға тиесілі заңды тұлғалардың директорлар кеңестерінің қызметіне, Директорлар кеңестері мүшелерінің қызметіне және директорлар кеңестері комитеттерінің қызметіне бағалау жүргізу;

43) Қоғамның Директорлар кеңесінің төрағасын сайлау (тағайындау) бойынша ұсынымдар беру;

44) Қоғамның корпоративтік басқару жүйесінің тиімділігін бағалау, орнықты дамуды жетілдіру жөніндегі **жоспарларды және/немесе бағдарламаларды, жол карталарын және ESG (экологиялық, әлеуметтік және корпоративтік басқару), оларды іске асыру туралы есептерді** бекіту, **сондай-ақ** өз құзыреті шеңберінде Қоғамның тиісті құжаттарына **өзгерістер** енгізу;

Жалғыз акционердің 2025 жылғы 30 қаңтардағы шешіміне (№ 04/25 хаттама) сәйкес өзгертілді

45) омбудсменді тағайындау, оның өкілеттік мерзімін айқындау, **сондай-ақ Қоғам омбудсменінің өкілеттігін мерзімінен бұрын тоқтату**, ол туралы ережені бекіту, **лауазымдық жалақының мөлшерін айқындау**, оған тәртіптік **жаза қолдану / алу туралы шешімдер қабылдау, омбудсменнің қызметі туралы есептерді қарау және олар бойынша шешімдер қабылдау;**

Жалғыз акционердің 2023 жылғы 9 наурыздағы шешіміне (№ 12/23 хаттама) сәйкес өзгертілді

Жалғыз акционердің 2025 жылғы 30 қаңтардағы шешіміне (№ 04/25 хаттама) сәйкес өзгертілді

46) тиімділікті бағалау және Қоғамның ақпараттық саясатын бекіту;

47) біліктілік талаптарын белгілеуді, тағайындауды келісуді, Директорлар кеңесінің олардың қызметін бағалауды көздейтін негізгі лауазымдардың тізбесін бекіту;

48) Қоғамның акцияларын төлеуге берілген не ірі мәміленің нысанасы болып табылатын мүліктің нарықтық құнын бағалау бойынша бағалаушының қызметтеріне ақы төлеу мөлшерін айқындау;

49) Қоғамның міндеттемелерін оның меншікті капиталы мөлшерінің он және одан да көп пайызын құрайтын шамаға ұлғайту;

50) қызметтік, коммерциялық немесе заңмен қорғалатын өзге де құпияны құрайтын Қоғам немесе оның қызметі туралы ақпаратты айқындау;

51) Қоғамға басқа заңды тұлғалардың акцияларының (жарғылық капиталға қатысу үлестерінің) он және одан да көп пайызын сенімгерлік басқаруға беру туралы шешім қабылдау;

52) корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік саласындағы саясатты бекіту;

53) Қоғамның іскерлік әдеп кодексін бекіту, сондай-ақ оның ережелерінің сақталуын қамтамасыз ету;

54) қоғамның ішкі бақылау жүйесінің сақталуын және тиімділігін бағалауды қамтамасыз ету және ішкі бақылау жүйесін реттейтін ішкі құжаттарды бекіту;

55) өз құзыреті шеңберінде корпоративтік жанжалдар мен мүдделер қақтығысын реттеуге мониторинг және қатысу;

56) акцияларының (жарғылық капиталға қатысу үлестерінің) он және одан да көп пайызы Қоғамға тиесілі заңды тұлға акционерлерінің (қатысушыларының) жалпы жиналысының құзыретіне жататын қызмет мәселелері бойынша шешімдер қабылдау. **Қоғам Жалғыз акционер (қатысушы) болып табылмайтын еншілес компаниялар қызметінің мәселелері бойынша Жарғының 56-тармағының 56-2), 56-3), 56-5), 56-6) тармақшаларда көрсетілген шешімдерді Қоғам Басқармасы компания акционерлерінің (қатысушыларының) жалпы жиналыстарында қоғамның уәкілетті өкілдерінің кейіннен дауыс беруі үшін Қоғамның акционер (қатысушы) ретіндегі ұстанымын айқындау мақсатында қабылдайды :**

Жалғыз акционердің 2025 жылғы 30 қаңтардағы шешіміне (№ 04/25 хаттама) сәйкес өзгертілді

56-1) акционерлік қоғамды ерікті түрде қайта ұйымдастыру немесе тарату;

56-2) Директорлар кеңесінің сандық құрамын, өкілеттік мерзімін айқындау, оның мүшелерін сайлау және олардың өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтату, сондай-ақ Директорлар кеңесінің мүшелеріне өз міндеттерін орындағаны үшін сыйақылар мен шығыстарды өтеу мөлшері мен шарттарын айқындау;

56-3) барлық дауыс беретін акциялары тікелей немесе жанама түрде қоғамға тиесілі акционерлік қоғамдардың атқарушы органдары басшыларын тағайындау және өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтату, кейіннен олармен белгіленген тәртіппен еңбек қатынастарын мерзімінен бұрын тоқтату;

56-4) акционерлік қоғамның заңды тұлғаларды, консорциумдарды құруға не акционерлік қоғамға тиесілі барлық активтердің жиырма бес және одан да көп пайызын құрайтын сомадағы активтердің бір бөлігін немесе бірнеше бөлігін беру (алу) жолымен заңды тұлғаларға қатысушылар (акционерлер), консорциумдар құрамынан шығу туралы шешім қабылдау;

56-5) серіктестіктің Байқау кеңесінің және (немесе) тексеру комиссиясының (ревизорының) өкілеттіктерін сайлау және мерзімінен бұрын тоқтату, сондай-ақ серіктестіктің тексеру комиссиясының (ревизорының) есептері мен қорытындыларын бекіту;

56-6) жауапкершілігі шектеулі серіктестіктердің атқарушы органдары басшыларын тағайындау және олардың өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтату;

56-7) серіктестіктің атқарушы органын құру және оның өкілеттігін мерзімінен бұрын тоқтату;

56-8) серіктестіктің өзге шаруашылық серіктестіктерге, консорциумдарға қатысуы, сондай-ақ шаруашылық серіктестіктерден, консорциумдардан шығуы туралы шешім;

56-9) серіктестікті қайта ұйымдастыру немесе тарату туралы шешім;

56-10) серіктестіктің барлық мүлкін кепілге қою туралы шешім;

Жалғыз акционердің 2023 жылғы 9 наурыздағы шешіміне (№ 12/23 хаттама) сәйкес өзгертілді

56-11) мәміле туралы шешім қабылданған күні құны серіктестік немесе қоғам активтерінің баланстық құнының жалпы мөлшерінің елу және одан да көп пайызын құрайтын мүлікті қоғам немесе серіктестік сатып алатын немесе иеліктен шығаратын (сатып алуы немесе иеліктен шығаруы мүмкін) ірі мәміле жасасу туралы шешім қабылдау;

Жалғыз акционердің 2025 жылғы 30 қаңтардағы шешіміне (№04/25 хаттама) сәйкес толықтырылды

57) Қоғамның Басқарма төрағасы мен мүшелері лауазымдарының сипаттамаларын бекіту;

58) Қоғамның кадр саясатын бекіту;

59) Кадр саясаты қызметінің негізгі көрсеткіштерін орындауды, әлеуметтік тұрақтылық рейтингін, персоналдың тартылу деңгейін және олар бойынша шешімдер қабылдауды қоса алғанда, Қоғамның кадр саясатын іске асыру барысы туралы есептерді жыл сайын қарау;

60) шешімдерді қабылдау заңнамамен және (немесе) жарғымен **және (немесе) Қоғамның ішкі құжаттарымен** Қоғамның Директорлар кеңесінің айрықша құзыретіне жатқызылған өзге де мәселелер;

Жалғыз акционердің 2025 жылғы 30 қаңтардағы шешіміне (№ 04/25 хаттама) сәйкес өзгертілді

61) Қоғамның ішкі қызметін реттейтін құжаттарды бекіту мәселелері жатады. Директорлар кеңесінің бекітуіне жататын құжаттардың тізбесін ол дербес айқындайды.

Жалғыз акционердің 2025 жылғы 30 қаңтардағы шешіміне (№04/25 хаттама) сәйкес толықтырылды

64. Тізбесі осы Жарғының 63-тармағында белгіленген мәселелер Қоғам Басқармасына шешу үшін берілмейді.

65. Қоғамның Директорлар кеңесінің осы Жарғыға сәйкес Қоғам Басқармасының құзыретіне жатқызылған мәселелер бойынша шешімдер қабылдауға, сондай-ақ Жалғыз акционердің шешімдеріне қайшы келетін шешімдер қабылдауға құқығы жоқ.

66. Қоғамның Директорлар кеңесі:

1) Қоғамның лауазымды адамдары деңгейінде ықтимал мүдделер қақтығысын, оның ішінде қоғамның меншігін заңсыз пайдалануды және мүдделілігі бар мәмілелерді жасау кезінде теріс пайдалануды қадағалауы және жоюы;

2) корпоративтік басқару практикасының тиімділігіне және қоғамдағы корпоративтік басқару деңгейін арттыруға бақылауды жүзеге асыруы;

3) он және одан да көп акциялары (жарғылық капиталға қатысу үлестері) қоғамға тиесілі Директорлар кеңесінің, комитеттердің және директорлар кеңестері мүшелерінің, байқау кеңестерінің және оның мүшелерінің, заңды тұлғалардың қызметін бағалауды жүзеге асыруы;

4) өз міндеттерін тиісінше орындауға және қоғамның ұзақ мерзімді құнының өсуін және орнықты дамуын қамтамасыз етуі;

5) Комплаенс мәселелері бойынша, оның ішінде Әдеп және сыбайлас жемқорлық пен алаяқтыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша Қоғамның саясатын айқындауға, саясаттың іске асырылуына бақылауды жүзеге асыруы тиіс.

Жалғыз акционердің 2016 жылғы 4 қарашадағы шешіміне (№41/16 хаттама) сәйкес өзгертілді

67. Қоғамның Директорлар кеңесі мүшелерінің саны кемінде 5 (бес) адамды құрауы тиіс. Тәуелсіз директорлар саны Қоғамның директорлар Кеңесі құрамының отыз пайызынан кем болмауы тиіс.

68. Қоғамның Директорлар кеңесінің құрамына сайланатын адамдарға қойылатын талаптар Заңнамада және Жарғыда белгіленеді.

69. Директорлар кеңесінің мүшелігіне кандидаттардың және Директорлар кеңесінің мүшелерінің өз міндеттерін орындау және Жалғыз акционер мен қоғамның мүддесі үшін Директорлар кеңесінің тиімді жұмысын ұйымдастыру үшін қажетті тиісті жұмыс тәжірибесі, білімі, біліктілігі және іскерлік және/немесе салалық ортадағы оң жетістіктері болуы тиіс.

70. Басқарма мүшелері, Қоғамның Басқарма төрағасынан басқа, Қоғамның Директорлар кеңесіне сайлана (тағайындала) алмайды. Қоғамның Басқарма төрағасын Қоғамның Директорлар кеңесінің төрағасы етіп сайлауға (тағайындауға) болмайды.

71. Директорлар кеңесінің мүшелері үш жылға дейін сайланады. Кейіннен қызметтің қанағаттанарлық нәтижелері жағдайында Директорлар кеңесінің мүшесі үш жылға дейінгі мерзімге қайта сайлануы мүмкін.

Директорлар кеңесінің құрамына қатарынан алты жылдан астам мерзімге сайлау (мысалы, екі үш жылдық мерзім) Директорлар кеңесінің құрамын сапалы жаңарту қажеттілігін ескере отырып, ерекше қаралуға жатады.

Тәуелсіз директор тоғыз жылдан астам қатарынан Директорлар кеңесінің мүшелігіне сайлана алмайды. Ерекше жағдайларда тоғыз жылдан астам мерзімге сайлауға жол беріледі, Директорлар кеңесіне тәуелсіз директорды сайлау жыл сайын Директорлар кеңесінің осы мүшесін сайлау қажеттілігі және осы фактордың шешім қабылдаудың тәуелсіздігіне әсері түбегейлі түсіндіріле отырып жүргізілуі тиіс.

Жалғыз акционер Директорлар кеңесінің барлық немесе жекелеген мүшелерінің өкілеттігін мерзімінен бұрын тоқтатуға құқылы. Директорлар кеңесі мүшесінің өкілеттігін оның бастамасы бойынша мерзімінен бұрын тоқтату оның Директорлар кеңесіне жазбаша хабарламасы негізінде жүзеге асырылады.

Директорлар кеңесінің мұндай мүшесінің өкілеттігі Директорлар кеңесі көрсетілген хабарламаны алған сәттен бастап тоқтатылады.

Директорлар кеңесі мүшесінің өкілеттігі мерзімінен бұрын тоқтатылған және директорлар кеңесінің жаңа мүшесін жалғыз акционер сайлаған жағдайда, соңғысының өкілеттігі тұтастай алғанда Директорлар кеңесінің өкілеттік мерзімінің аяқталуымен бір мезгілде аяқталады.

Жалғыз акционердің 2016 жылғы 4 қарашадағы шешіміне (№41/16 хаттама) сәйкес өзгертілді

72. Директорлар кеңесінің төрағасын Жалғыз акционер сайлайды.

Жалғыз акционердің 2018 жылғы 26 желтоқсандағы (№ 42/18 хаттама) шешіміне сәйкес өзгертілді

73. Қоғамның Директорлар кеңесінің төрағасы заңнамаға, осы Жарғыға, Қоғамның корпоративтік басқару кодексіне және Қоғамның ішкі құжаттарына сәйкес:

1) Директорлар кеңесінің жұмысын ұйымдастырады, Директорлар кеңесінің отырыстарын шақырады, оларға төрағалық етеді, оның жауапкершілік саласының барлық аспектілері бойынша тиімді қызметін қамтамасыз етеді, оның отырыстарын жүргізеді, отырыстарда осы Жарғыда белгіленген тәртіппен хаттама жүргізуді қамтамасыз етеді;

2) Директорлар кеңесі мүшелерінің нақты және нақты ақпаратты уақтылы алуын қамтамасыз етеді;

3) Қоғамның Директорлар кеңесінің шешіміне сәйкес лауазымдық жалақының мөлшерін, еңбекақы төлеу, сыйлықақы беру және әлеуметтік қолдау шарттарын белгілей отырып, Қоғамның Басқарма төрағасымен Қоғамның атынан еңбек шартын жасасады. Бұл ретте осы еңбек шарты Қоғамның Басқарма төрағасын материалдық көтермелеудің Қоғамның Директорлар кеңесі белгілеген Қоғам қызметінің негізгі көрсеткіштеріне қол жеткізуге тікелей тәуелділігін көздеуі тиіс;

4) Жалғыз акционерге Қоғамның Директорлар кеңесі мен Басқарма мүшелеріне сыйақы мөлшері мен құрамы туралы хабарлайды;

5) Директорлар кеңесі мүшелерінің Директорлар кеңесінің қызметіне тиімді үлесін, атап айтқанда Директорлар кеңесі мен Қоғам Басқармасы мүшелерінің арасындағы сындарлы қатынастарды, сондай-ақ Директорлар кеңесінің өткен күнтізбелік жылдағы қызметі туралы есепті Жалғыз акционер белгілеген мерзімдерде ұсынуды қамтамасыз етеді;

6) Жалғыз акционермен тиімді өзара іс-қимылды, оның ішінде Жалғыз акционермен Қоғамның даму стратегиясын (дамудың стратегиялық бағыттарын, стратегиялық мақсаттарын) талқылауды, сондай-ақ Қоғамның Жалғыз акционерінің көзқарасын тұтастай алғанда Қоғамның Директорлар кеңесіне жеткізуді қамтамасыз етеді;

7) Қоғамның Жалғыз акционеріне оның сұрау салуларына жауап беруді қамтамасыз етеді;

8) Қоғамның атынан Қоғамның Директорлар кеңесінің тәуелсіз директорларымен шарттарға қол қояды. Егер Қоғамның Директорлар кеңесінің төрағасы болып Тәуелсіз директор сайланған жағдайда, онымен шартқа Жалғыз акционердің өкілі қол қояды;

9) Қоғамның Директорлар кеңесі отырысының күн тәртібін бекітеді;

10) заңнамада, осы Жарғыда, Қоғамның корпоративтік басқару кодексінде және Қоғамның басқа да ішкі құжаттарында көзделген өзге де мәселелер бойынша шешімдер қабылдайды.

74. Қоғамның Директорлар кеңесінің төрағасы болмаған жағдайда оның функцияларын Қоғамның Директорлар кеңесінің шешімі бойынша Қоғамның Директорлар кеңесі мүшелерінің бірі жүзеге асырады.

75. Қоғамның Директорлар кеңесінің отырысы оның төрағасының немесе Қоғам Басқармасының бастамасы бойынша не талап бойынша шақырылуы мүмкін:

1) Қоғамның Директорлар кеңесінің кез келген мүшесінің;

2) Қоғамның аудитін жүзеге асыратын аудиторлық ұйымның;

3) Жалғыз акционер;

4) Қоғамның Ішкі аудит қызметтері.

76. Қоғамның Директорлар кеңесінің отырысын шақыру туралы талап Қоғамның директорлар Кеңесінің Төрағасына Қоғамның Директорлар кеңесі отырысының ұсынылып отырған күн тәртібін және ұсынылып отырған күн тәртібіндегі мәселелер бойынша материалдарды қамтитын тиісті жазбаша хабарлама жіберу арқылы қойылады.

77. Қоғамның Директорлар кеңесінің төрағасы отырысты шақырудан бас тартқан жағдайда, бастамашы аталған талаппен Қоғамның Директорлар кеңесінің отырысын шақыруға міндетті Қоғам Басқармасына жүгінуге құқылы.

78. Қоғамның Директорлар кеңесінің отырысын Директорлар кеңесінің төрағасы немесе Қоғамның Басқармасы шақыру туралы талап келіп түскен күннен бастап күнтізбелік 7 (жеті) күннен кешіктірмей шақыруы тиіс.

79. Қоғамның Директорлар кеңесінің отырысы көрсетілген талапты қойған адамды міндетті түрде шақыра отырып өткізіледі.

80. Қоғамның Директорлар кеңесінің мүшелеріне Директорлар кеңесінің отырысын өткізу туралы хабардар етуді жіберу тәртібін Қоғамның Директорлар кеңесі айқындайды.

81. «Алтын акция» иесіне, ол болған кезде, Қоғамның Директорлар кеңесінің отырысын өткізу туралы жазбаша хабарлама отырыстың күн тәртібіндегі мәселелер бойынша материалдарды қоса бере отырып, отырыс өткізілетін күнге дейін 7 (жеті) жұмыс күнінен кешіктірілмей жіберілуі тиіс. «Алтын акция» иесінің ол болған кезде Қоғамның Директорлар кеңесінің отырысын өткізу туралы хабарламасында отырыстың өткізілетін күні, уақыты мен орны, оның күн тәртібі туралы мәліметтер болуы тиіс.

82. Қоғамның Директорлар кеңесінің мүшесі Директорлар кеңесінің төрағасын және Қоғам Басқармасын оның Қоғамның Директорлар кеңесінің отырысына қатыса алмайтыны туралы алдын ала хабардар етуге міндетті.

83. Қоғамның Директорлар кеңесінің отырысын өткізу үшін кворум Қоғамның Директорлар кеңесі мүшелері санының кемінде жартысын құрайды және Қоғамның Директорлар кеңесінің қатыспаған мүшелерін ескере отырып, қаралатын мәселелерді талқылауға және дауыс беруге қатысатын, техникалық байланыс құралдарын (бейнеконференция сессиясы, телефон конференц-

байланысы және т. б. режимінде) пайдалана отырып не олардың жазбаша түрде білдірілген дауыстары болған кезде айқындалуы мүмкін.

Қоғамның Директорлар кеңесінің әрбір мүшесі бір дауысқа ие. Қоғамның Директорлар кеңесінің шешімдері, егер заңнамада өзгеше көзделмесе, отырысқа қатысып отырған Қоғамның Директорлар кеңесі мүшелерінің жай көпшілік даусымен қабылданады.

Дауыстар тең болған кезде Қоғамның Директорлар кеңесі төрағасының немесе Қоғамның Директорлар кеңесінің отырысында төрағалық ететін адамның дауысы шешуші болады.

Директорлар кеңесінің отырысына қатыспаған немесе осы Заңда және Қоғамның жарғысында белгіленген тәртіпті бұза отырып, Қоғамның Директорлар кеңесі қабылдаған шешімге қарсы дауыс берген Қоғамның Директорлар кеңесінің мүшесі оған сот тәртібімен дау айтуға құқылы.

Жалғыз акционердің 2023 жылғы 9 наурыздағы шешіміне (№ 12/23 хаттама) сәйкес өзгертілді

84. Қоғамның Директорлар кеңесі төрағасының қалауы бойынша Қоғамның Директорлар кеңесінің оның қарауына шығарылған мәселелер бойынша шешімдер қабылдауы сырттай дауыс беру арқылы мүмкін болады. Қоғамның Директорлар кеңесінің сырттай отырыстары тоқсанына 1 реттен жиі емес өткізілуі мүмкін. Сырттай дауыс беру Қоғамның Директорлар кеңесінің отырысын өткізбей қолданылады. Отырыстың күн тәртібіндегі мәселелер бойынша сырттай дауыс беру үшін сырттай дауыс беру бюллетеньдері қолданады. Директорлар кеңесінің сырттай отырысын өткізу тәртібі Қоғамның Директорлар кеңесі туралы ережеде айқындалады.

85. Бетпе-бет тәртіпте өткізілген Директорлар кеңесінің отырысында қабылданған шешімдер отырысқа төрағалық ететін адам, Қоғамның Директорлар кеңесінің отырысына қатысқан Қоғамның Директорлар кеңесінің мүшелері және Қоғамның корпоративтік хатшысы отырыс өткізілген күннен бастап 3 (үш) жұмыс күні ішінде жасауы және қол қоюы тиіс хаттамамен рәсімделеді және:

1) Қоғам Басқармасының толық атауы мен орналасқан жерін;

2) отырыс өткізілетін күнді, уақытын және орыны;

3) отырысқа қатысқан адамдар туралы мәліметтерді;

4) отырыстың күн тәртібін;

5) Қоғамның Директорлар кеңесі отырысының күн тәртібіндегі әрбір мәселе бойынша Қоғамның Директорлар кеңесінің әрбір мүшесінің дауыс беру нәтижесін көрсете отырып, дауыс беруге қойылған мәселелер және олар бойынша дауыс беру қорытындыларын;

б) қабылданған шешімдерді;

7) Қоғамның Директорлар кеңесінің шешімі бойынша өзге де мәліметтерді қамтуы тиіс.

86. Қоғамның Директорлар кеңесі:

1) Қоғамның даму стратегиясын, қоғамның бизнес-жоспарын бекіту, оларға өзгерістер енгізу, олардың іске асырылуы/орындалуы туралы есептерді тыңдау;

Жалғыз акционердің 2020 жылғы 20 шілдедегі шешіміне (№ 27/20 хаттама) сәйкес өзгертілді

2) Қоғамның даму жоспарын бекіту, Қоғамның даму жоспарының іске асырылуын және орындалуын бақылауды жүзеге асыру, сондай-ақ Қоғамның даму жоспарына түзетулерді бекіту;

3) Қоғамның ішкі аудит қызметінің және сыртқы аудиттің есептерін тыңдау;

4) жасауға мүдделілік бар ірі мәмілелер мен мәмілелер жасасу туралы шешім қабылдау;

5) Қоғамның ұйымдық құрылымы мен штат санын бекіту/өзгерту;

6) Қоғамның жылдық қаржылық есептілігін алдын ала бекіту;

7) инвестициялық жобаларды қарау;

8) Қоғам Басқармасы мүшелерінің қызметін бағалау және Қоғам Басқармасы мүшелеріне сыйақы мөлшерін айқындау;

9) Қоғамның кадрлық мәселелері;

10) тәуекелдерді басқару саясаты мен ережелерін, тіркелімді, тәуекел картасын және Қоғамның тәуекел-дәрежесін бекіту;

11) Қоғамның жылдық есебін алдын ала бекіту;

12) Қоғамның басқа ұйымдарды құруға қатысуы туралы шешім қабылдау;

13) Қоғамның шетелдік филиалдары мен өкілдіктерін құру және жабу туралы шешімдер қабылдау, сондай-ақ олар туралы ережелерді бекіту;

14) Қоғамның Директорлар кеңесінің жанынан комитеттер құру туралы шешім, олар туралы ережелерді бекіту, сондай-ақ Комитет мүшелерін сайлау;

15) қоғамның ішкі аудит қызметінің жылдық аудиторлық жоспарын бекіту;

16) акцияларының (жарғылық капиталға қатысу үлестерінің) он және одан да көп пайызы қоғамға тиесілі заңды тұлға акционерлерінің (қатысушыларының) жалпы жиналысының құзыретіне жататын қызмет мәселелері бойынша шешімдер қабылдау;

17) Қоғамның корпоративтік басқару жүйесінің тиімділігін бағалау бойынша сырттай дауыс беру арқылы шешім қабылдай алмайды.

87. Ең маңызды мәселелерді қарау және Директорлар кеңесіне ұсыныстар дайындау үшін қоғамда Директорлар кеңесінің комитеттері құрылуы мүмкін.

88. Қоғамның Директорлар кеңесінің комитеттері Қоғамның Директорлар кеңесінің мүшелерінен, ал қажет болған жағдайда Директорлар кеңесінің комитетінде жұмыс істеу үшін қажетті кәсіби білімі бар сарапшылардан тұрады.

Директорлар кеңесінің комитетін Директорлар кеңесінің мүшесі басқарады.

Қоғамның Басқарма төрағасы Директорлар кеңесі комитетінің төрағасы бола алмайды.

89. Қоғамның Директорлар кеңесі комитеттерін қалыптастыру және олардың жұмыс істеу тәртібі, сондай-ақ олардың сандық құрамы Қоғамның Директорлар кеңесі бекітетін Қоғамның ішкі құжаттарында белгіленеді.

90. Қоғамның Директорлар кеңесі кез келген уақытта Қоғамның Директорлар кеңесінің комитеттерінен ағымдағы қызмет туралы есеп беруді талап

етуге құқылы. Қоғамның Директорлар кеңесі осындай есепті дайындау және ұсыну мерзімдерін айқындайды.

11. ҚОҒАМ БАСҚАРМАСЫ

91. Қоғам Басқармасы ағымдағы қызметке басшылықты жүзеге асырады. Қоғам Басқармасы – Қоғамның алқалы атқарушы органы.

92. Қоғамның Басқармасы заңдарда және осы Жарғыда Қоғамның басқа органдары мен лауазымды адамдарының құзыретіне жатқызылмаған Қоғам қызметінің кез келген мәселелері бойынша шешім қабылдауға құқылы.

93. Қоғамның Басқармасы өзіне жүктелген міндеттерді орындағаны үшін Жалғыз акционер мен Қоғамның Директорлар кеңесінің алдында жауап береді.

94. Қоғамның Басқармасы Жалғыз акционердің және Қоғамның Директорлар кеңесінің шешімдерін орындауға міндетті.

95. Қоғамның Басқармасы Директорлар кеңесінің мүшелеріне өздеріне жүктелген функцияларды орындау кезінде Қоғамның қызметі туралы, оның ішінде кұпия сипаттағы ақпарат, сондай-ақ қажетті түсіндірмелер мен түсіндірмелерді сұрау салуды алған сәттен бастап күнтізбелік 10 (он) күннен кешіктірілмейтін мерзімде уақтылы ұсынуды қамтамасыз етеді.

96. Қоғам Басқармасының құзыретіне:

1) қоғамның акцияларын төлеуге берілген не ірі мәміленің нысанасы болып табылатын мүліктің нарықтық құнын бағалау бойынша бағалаушының қызметтеріне ақы төлеу мөлшерін айқындау;

2) қызметтік, коммерциялық немесе заңмен қорғалатын өзге де кұпияны кұрайтын Қоғам немесе оның қызметі туралы ақпаратты айқындау;

3) Қоғамның Директорлар кеңесінің қарауына Қоғамның даму стратегиясын, Қоғамның бизнес-жоспарын (**даму жоспарын**) және оларға түзетулерді және **орындау туралы есепті** шығару мен мақұлдау;

Жалғыз акционердің 2025 жылғы 30 қаңтардағы шешіміне (№ 04/25 хаттама) сәйкес өзгертілді

4) қажет болған жағдайда Қоғамның **орта мерзімді және жылдық бюджетін, оларға өзгерістер мен толықтыруларды, оларды түзетулерді бекіту, олардың іске асырылуы мен орындалуына бақылауды жүзеге асыру;**

Жалғыз акционердің 2025 жылғы 30 қаңтардағы шешіміне (№ 04/25 хаттама) сәйкес өзгертілді

5) Қоғамның дивидендтік саясатына, есепті қаржы жылындағы Қоғамның таза табысын бөлу тәртібіне қатысты ұсынымдар дайындау жөніндегі ұсыныстарды қарау, мақұлдау және Директорлар кеңесіне ұсыну, жай акциялар бойынша дивидендтер төлеу туралы шешім қабылдау және Қоғамның бір жай акциясына есептегенде дивиденд мөлшерін бекіту;

6) Қоғамның жылдық қаржылық есептілігін (**шоғырландырылған және жеке**) алдын ала бекіту үшін Директорлар кеңесіне дайындау және ұсыну, сондай-ақ Қоғамның аралық қаржылық есептілігін (**жартыжылдық**) қарау;

Жалғыз акционердің 2025 жылғы 30 қаңтардағы шешіміне (№ 04/25 хаттама) сәйкес өзгертілді

7) Қоғам қызметінің қорытындылары туралы жылдық есепті алдын ала бекіту үшін Директорлар кеңесіне дайындау және ұсыну;

8) Қоғамға басқа заңды тұлғалардың акцияларының (қатысу үлестерінің) он пайызынан азын сенімгерлік басқаруға беру туралы шешім қабылдау;

9) Басқарма төрағасы мен мүшелерінің басқа ұйымдарда жұмыс істеу мүмкіндігін алдын ала мақұлдау;

10) бекітілуі Директорлар кеңесінің/ Жалғыз акционердің құзыретіне жатқызылған ішкі құжаттарды Қоғам әзірлеген жағдайда оларды алдын ала мақұлдау;

11) Қоғамның даму стратегиясын, Қоғамның **бизнес-жоспарын** (даму жоспарын) іске асыруды жүзеге асыру, сондай-ақ олардың орындалуы үшін жауаптылықта болу;

Жалғыз акционердің 2025 жылғы 30 қаңтардағы шешіміне (№ 04/25 хаттама) сәйкес өзгертілді

12) Қоғамның міндеттемелерін ұлғайту туралы шешім қабылдау;

13) Қоғам Басқармасы жанынан комитеттер құру, **құрамдарды айқындау, олар туралы ережелерді бекіту**, Қоғам қызметінің белгілі бір бағыттары бойынша **мүшелерді сайлау**, оларды құру туралы Қоғамның басқа органдарының құзыретіне жатқызылмаған шешімдер қабылдау;

Жалғыз акционердің 2025 жылғы 30 қаңтардағы шешіміне (№ 04/25 хаттама) сәйкес өзгертілді

14) Қоғамның Директорлар кеңесі мен Жалғыз акционері шешімдерінің орындалуын бақылауды жүзеге асыру және олардың сұрау салулары бойынша орындалуы туралы ақпарат беру;

15) Қоғамдағы тәуекелдерді басқару жүйесіндегі елеулі кемшіліктер туралы Қоғамның Директорлар кеңесін уақтылы хабардар ету;

16) Директорлар кеңесі бекіткен Қоғам жұмыскерлерінің жалпы санын және Қоғамның ұйымдық құрылымын ескере отырып, филиалдар мен өкілдіктерді қоса алғанда, штат кестесін бекіту;

17) Жалғыз акционер саясатының талаптарын ескере отырып, Қоғамның әкімшілік және басқарушы жұмыскерлерінің (Басқарма мүшелерін, Ішкі аудит қызметін, Қоғамның корпоративтік хатшысын қоспағанда) еңбегіне ақы төлеу туралы ережені және лауазымдық айлықақыларының сұлбасын бекіту;

18) Қоғам қызметін ұйымдастыру мақсатында қабылданатын, Қоғамның Жалғыз акционері мен Директорлар кеңесі бекітетін құжаттарға жатпайтын Қоғамның ішкі құжаттарын бекіту;

19) акцияларының (жарғылық капиталға қатысу үлестерінің) он және одан да көп пайызы Қоғамға тиесілі заңды тұлға акционерлерінің (қатысушыларының) жалпы жиналысының құзыретіне жататын қызмет мәселелері бойынша шешімдер қабылдау. **Басқарма Қоғам Жалғыз акционер (қатысушы) болып табылмайтын еншілес компаниялар қызметінің мәселелері бойынша Жарғының осы тармақшасында көрсетілген шешімдерді, компания акционерлерінің (қатысушыларының) жалпы жиналыстарында қоғамның уәкілетті**

өкілдерінің кейіннен дауыс беруі үшін қоғамның акционер (қатысушы) ретіндегі позициясын айқындау мақсатында қабылдайды:

Жалғыз акционердің 2025 жылғы 30 қаңтардағы шешіміне (№ 04/25 хаттама) сәйкес өзгертілді

19-1) акционерлік қоғамның жарғысына өзгерістер мен толықтырулар енгізу немесе оны жаңа редакцияда, **құрылтай шартында және оған өзгерістер және/немесе толықтырулар енгізу;**

Жалғыз акционердің 2025 жылғы 30 қаңтардағы шешіміне (№ 04/25 хаттама) сәйкес өзгертілді

19-2) акционерлік қоғамның жарияланған акцияларының санын ұлғайту немесе акционерлік қоғамның орналастырылмаған жарияланған акцияларының түрін өзгерту туралы шешім қабылдау;

19-3) акционерлік қоғамның бағалы қағаздарын айырбастау шарттары мен тәртібін айқындау, сондай-ақ оларды өзгерту;

19-4) акционерлік қоғамның жай акцияларына айырбасталатын бағалы қағаздарды шығару туралы шешім қабылдау;

19-5) бір түрдегі орналастырылған акцияларды басқа түрдегі акцияларға айырбастау туралы шешім қабылдау, осындай айырбастаудың шарттары мен тәртібін айқындау;

19-6) егер осы кодексті қабылдау акционерлік қоғамның жарғысында көзделген жағдайда корпоративтік басқару кодексін, сондай-ақ оған өзгерістер мен толықтыруларды бекіту;

19-7) акционерлік қоғамның есеп комиссиясының сандық құрамы мен өкілеттік мерзімін айқындау, оның мүшелерін сайлау және олардың өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтату;

19-8) акционерлік қоғамның аудитін жүзеге асыратын аудиторлық ұйымды айқындау;

19-9) акционерлік қоғамның жылдық қаржылық есептілігін бекіту;

19-10) акционерлік қоғамның есепті қаржы жылындағы таза табысын бөлу тәртібін бекіту, жай акциялар бойынша дивидендтер төлеу/төлемеу туралы шешім қабылдау және акционерлік қоғамның бір жай акциясына есептегенде дивиденд мөлшерін бекіту;

Жалғыз акционердің 2025 жылғы 30 қаңтардағы шешіміне (№ 04/25 хаттама) сәйкес өзгертілді

19-11) акционерлік қоғамның жай акциялары бойынша дивидендтер төлемеу туралы шешім қабылдау;

19-12) акционерлік қоғам акцияларының ерікті делистингі туралы шешім қабылдау;

19-13) акционерлердің жалпы жиналысын шақыру туралы акционерлік қоғамның акционерлерді хабардар ету нысанын айқындау және бұқаралық ақпарат құралдарында осындай ақпаратты орналастыру туралы шешім қабылдау;

19-14) «Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес акционерлік қоғам оларды ұйымдастырылмаған нарықта сатып алған кезде акциялардың құнын айқындау әдістемесіне (егер ол Құрылтай жиналысында бекітілмеген болса, әдістемені бекіту) өзгерістерді бекіту;

19-15) акционерлердің жалпы жиналысының күн тәртібін бекіту;

19-16) акционерлерге акционерлік қоғамның қызметі туралы ақпарат беру тәртібін айқындау, оның ішінде егер мұндай тәртіп акционерлік қоғамның жарғысында айқындалмаса, бұқаралық ақпарат құралын айқындау;

19-17) «алтын акцияны» енгізу және күшін жою;

19-18) барлық дауыс беретін акциялары тікелей немесе жанама түрде қоғамға тиесілі акционерлік қоғамдардың атқарушы органдары **басшыларының** еңбегіне ақы төлеу және сыйлықақы беру шарттарын айқындау, қызметін бағалау, **уақытша жүктеу және міндеттерін мерзімінен бұрын алып тастау;**

Жалғыз акционердің 2025 жылғы 30 қаңтардағы шешіміне (№ 04/25 хаттама) сәйкес өзгертілді

19-19) шешім қабылдау «Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасының Заңымен және (немесе) акционерлік қоғамның жарғысымен акционерлердің жалпы жиналысының айрықша құзыретіне жатқызылған өзге де мәселелер;

19-20) жауапкершілігі шектеулі серіктестікті немесе оның мүлкін сенімгерлік басқаруға беру туралы шешім қабылдау және осындай беру шарттарын айқындау;

19-21) серіктестіктің жарғысын, оның жарғылық капиталының мөлшерін, фирмалық атауын өзгертуді қоса алғанда, өзгерту немесе серіктестіктің жарғысын жаңа редакцияда, **құрылтай шартын және оған өзгерістерді және/немесе толықтыруларды бекіту;**

Жалғыз акционердің 2025 жылғы 30 қаңтардағы шешіміне (№ 04/25 хаттама) сәйкес өзгертілді

19-22) «Жауапкершілігі шектеулі және қосымша жауапкершілігі бар серіктестіктер туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес серіктестік мүлкіне қосымша жарналар енгізу туралы шешім;

19-23) барлық қатысу үлестері тікелей немесе жанама Қоғамға тиесілі жауапкершілігі шектеулі серіктестіктердің атқарушы органдары басшыларының еңбегіне ақы төлеу және сыйлықақы беру шарттарын айқындау, қызметін бағалау, міндетін орындауды **уақытша жүктеу, ұзарту және мерзімінен бұрын алып тастау;**

Жалғыз акционердің 2025 жылғы 30 қаңтардағы шешіміне (№ 04/25 хаттама) сәйкес өзгертілді

19-24) Жалғыз акционер тобына кіретін ұйымдар арасында жауапкершілігі шектеулі серіктестік немесе акционерлік қоғам жасасуға мүдделі мәмілелерді жасасу туралы, сондай-ақ мөлшері компания активтерінің жалпы құнының 50%-ынан аспайтын мәмілелерді жасасу туралы шешім қабылдау, **сондай-ақ қоғам немесе серіктестік сатып алатын немесе иеліктен шығаратын (немесе сатып алынуы/иеліктен шығарылуы мүмкін) мүлік құны серіктестіктің немесе қоғамның активтерінің жалпы баланстық құнының елу пайызынан кем болатын мәмілелер бойынша шешім қабылдау;**

Жалғыз акционердің 2025 жылғы 30 қаңтардағы шешіміне (№ 04/25 хаттама) сәйкес өзгертілді

19-25) жылдық қаржылық есептілікті бекіту және серіктестіктің таза табысын бөлу;

19-26) серіктестіктің жарғысымен бекітілуі серіктестіктің өзге органдарының құзыретіне жатқызылған құжаттардан басқа, серіктестіктің ішкі қызметін реттейтін ішкі қағидаларды, оларды қабылдау рәсімдерін және басқа құжаттарды бекіту;

19-27) тарату комиссиясын тағайындау және тарату баланстарын бекіту;

19-28) «Жауапкершілігі шектеулі және қосымша жауапкершілігі бар серіктестіктер туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 34-бабына сәйкес серіктестікке қатысушыдан үлесті мәжбүрлеп сатып алу туралы шешім;

19-29) серіктестікке қатысушылар мен үлестерді сатып алушыларға серіктестіктің қызметі туралы ақпарат беру тәртібі мен мерзімдерін бекіту;

19-30) «Жауапкершілігі шектеулі және қосымша жауапкершілігі бар серіктестіктер туралы» Қазақстан Республикасының Заңына және (немесе) серіктестіктің жарғысына қатысушылардың жалпы жиналысының айрықша құзыретіне жатқызылған шешімдер қабылдау жөніндегі өзге де мәселелер.

Жалғыз акционердің 2023 жылғы 9 наурыздағы шешіміне (№ 12/23 хаттама) сәйкес өзгертілді

19-31) акционерлік қоғамды немесе оның мүлкін сенімгерлік басқаруға беру туралы шешім қабылдау және осындай беру шарттарын айқындау;

19-32) қоғамның өкілдері болып табылатын Директорлар кеңестерінің/Байқау кеңестерінің қызметіне, директорлар кеңестері мүшелерінің/Байқау кеңестерінің қызметіне және акциялары/қатысу үлестері қоғамға тиесілі заңды тұлғалардың директорлар кеңестері комитеттерінің қызметіне бағалау жүргізу;

19-33) Директорлар кеңесі/Байқау кеңесі туралы ережені бекіту;

19-34) серіктестіктің коммерциялық емес ұйымдарға қатысуы, сондай-ақ коммерциялық емес ұйымдардан шығу туралы шешім.

Жалғыз акционердің 2025 жылғы 30 қаңтардағы шешіміне (№ 04/25 хаттама) сәйкес толықтырылды

20) мынадай қызмет мәселелері бойынша шешім қабылдау:

Қоғамның уәкілетті өкілдерінің осындай заңды тұлға акционерлерінің (қатысушыларының) жалпы жиналыстарында кейіннен дауыс беру мақсатында Қоғамның акционер (қатысушы) ретіндегі позициясын айқындау үшін акцияларының (жарғылық капиталға қатысу үлестерінің) он процентінен кемі Қоғамға тиесілі заңды тұлға;

осы Жарғымен Қоғамның Директорлар кеңесінің айрықша құзыретіне жатқызылған мәселелерді шешуді қоспағанда, Қоғам қатысатын коммерциялық емес ұйымдар мен консорциумдар;

Жалғыз акционердің 2023 жылғы 9 наурыздағы шешіміне (№ 12/23 хаттама) сәйкес өзгертілді

21) статистикалық есептілікті қалыптастыру;

22) қоғамның құрылымдық бөлімшелерінің аудиторлық тапсырманы орындау кезінде Қоғамның Ішкі аудит қызметінің жұмыскерлеріне қажетті құжаттарды уақтылы ұсынуын, сондай-ақ қоғамның активтері мен электрондық дерекқорларына кедергісіз қол жеткізуін қамтамасыз ету;

23) Қоғамның жылдық қаржылық есептілігіне аудит жүргізетін аудиторлық ұйымның ұсынымдарының, сондай-ақ Қоғамның Ішкі аудит қызметінің ұсынымдарының орындалуын және іске асырылуын бақылауды жүзеге асыру;

24) қызметтік, коммерциялық немесе заңмен қорғалатын өзге де құпияны құрайтын Қоғам немесе оның қызметі туралы ақпаратты айқындау;

25) Қоғамның қызметін ақпаратты ашуды және ақпараттық жария етуді қамтамасыз ету;

26) Қоғамның Басқарма төрағасының ұсынысы бойынша Басқарма хатшысын сайлау. Басқарма хатшысының мәртебесі, құқықтары, функциялары мен міндеттері Қоғамның ішкі құжаттарында айқындалады;

27) корпоративтік жанжалдарды реттеу бойынша жұмыс жүргізу тәртібін айқындау, сондай-ақ Қоғам Басқармасының құзыретіне жататын мәселелер бойынша корпоративтік жанжалдарды реттеуді жүзеге асыру;

28) заңдарда және осы Жарғыда белгіленген тәртіппен Қоғамның атынан мәмілелер жасау;

29) сатып алу нәтижелері бойынша жасалатын мәмілелерді қоспағанда, Жалғыз акционердің тобына кіретін ұйымдар арасында жасауға Қоғамның мүдделілігі бар мәмілелерді, сондай-ақ мөлшері Қоғам активтері құнының жалпы мөлшерінің 10%-нан аспайтын мәмілелерді жасау туралы шешім қабылдау;

Жалғыз акционердің 2023 жылғы 9 наурыздағы шешіміне (№ 12/23 хаттама) сәйкес өзгертілді

30) кейіннен Қоғамның Директорлар кеңесінің қарауына шығара отырып, қатты пайдалы қазбаларды барлауға лицензия алу жөніндегі құзыретті органға өтініш беру үшін қоғамның жер қойнауын пайдалану құқығын алуы жөнінде алдын ала шешім қабылдау;

31) Жалғыз акционердің немесе Қоғамның Директорлар кеңесінің айрықша құзыретіне жатпайтын Қоғам қызметінің өзге де мәселелері бойынша шешімдер қабылдау.

Жалғыз акционердің 2020 жылғы 20 шілдедегі шешіміне (№ 27/20 хаттама) сәйкес өзгертілді

97. Қоғамның Басқармасы төрағадан және Басқарма мүшелерінен тұрады. Қоғам Басқармасының Төрағасы мен мүшелері 3 (үш) жылға дейінгі мерзімге сайланады. Басқарма төрағасы мен мүшелерінің өкілеттік мерзімдері тұтастай алғанда Басқарманың өкілеттік мерзіміне сәйкес келеді.

Жалғыз акционердің 2016 жылғы 4 қарашадағы шешіміне (№ 41/16 хаттама) сәйкес өзгертілді

98. Қоғам Басқармасының төрағасы атқарушы органның басшысы не атқарушы органның функцияларын жеке-дара жүзеге асыратын тұлға, басқа заңды тұлға лауазымын атқаруға құқылы емес.

99. Қоғамның жұмыскерлері Қоғам Басқармасының мүшелері бола алады.

Қоғам Басқармасының мүшесі Қоғамның Директорлар кеңесінің келісімімен ғана басқа ұйымдарда жұмыс істеуге құқылы.

100. Басқарманың құрамына сайлауға кандидаттар бойынша ұсыныстарды Қоғамның Директорлар кеңесінің қарауына Қоғам

Басқармасының төрағасы не Жалғыз акционер енгізе алады. Қоғам Басқармасының төрағасы Басқарманың сол бір бос лауазымына сайлануға ұсынылатын кандидат бойынша Қоғамның Директорлар кеңесінің қарауына 2 (екі) реттен артық емес ұсыныс енгізуге құқылы.

101. Қоғамның Директорлар кеңесі Қоғам Басқармасының төрағасы сол бір бос лауазымға екінші рет ұсынған кандидатты қабылдамаған жағдайда, осы бос лауазымға кандидат бойынша ұсыныс енгізу құқығы Қоғамның Директорлар кеңесінің төрағасына өтеді.

102. Қоғамның Басқарма мүшелері ретінде өз міндеттерін орындау және Жалғыз акционер мен Қоғамның мүддесі үшін Қоғамның бүкіл Басқармасының тиімді жұмысы үшін қажетті тиісті жұмыс тәжірибесі, білімі, біліктілігі, оң жетістіктері мен мінсіз беделі бар адамдар сайлануы тиіс.

103. Қоғамның Басқарма мүшелері өздеріне жүктелген міндеттерді адал орындауы және Қоғамның және Жалғыз акционердің мүдделерін барынша көрсететін тәсілдерді пайдалануы тиіс.

104. Қоғамның Басқарма мүшелері Қоғамға және Жалғыз акционерге залалдың алдын алу, Қоғам Басқармасының отырысын шақыруға бастамашылық жасау, Қоғам Басқармасының төрағасын хабардар ету немесе өзге де қолжетімді тәсілмен Қоғам қызметін оңтайландыру үшін қажетті шараларды қабылдауға міндетті.

105. Қоғамның Басқарма мүшелерінің өзге де функциялары, құқықтары мен міндеттері заңнамамен, осы Жарғымен, Қоғамның корпоративтік басқару кодексімен, олардың әрқайсысы қоғаммен жасасатын еңбек шартымен және Қоғамның ішкі құжаттарымен айқындалады.

106. Қоғамның Басқарма төрағасымен Қоғамның атынан еңбек шартына Қоғамның Директорлар кеңесінің төрағасы қол қояды.

107. Басқарма мүшелерімен, Ішкі аудит қызметінің басшысымен және жұмыскерлерімен, корпоративтік хатшымен, Комплаенс-офицермен еңбек шартына Қоғамның атынан Қоғамның Басқарма төрағасы қол қояды.

Жалғыз акционердің 2020 жылғы 20 шілдедегі шешіміне (№ 27/20 хаттама) сәйкес өзгертілді

108. Қоғамның Басқармасы кемінде 3 (үш) адамнан тұрады.

109. Қоғам басқармасының отырыстары қажеттілігіне қарай өткізіледі.

110. Қоғам Басқармасы өз қызметін шешімдер қабылдау арқылы:

1) отырыста (бетпе-бет отырыста) Қоғам Басқармасы мүшелерінің дауыс беру;

2) Қоғам Басқармасы мүшелерінің сырттай шешімі (сырттай отырыс - сауалнама жолымен) тәсілдермен жүзеге асырады

Қоғам Басқармасының мәжілістерін өткізуге арналған кворум Қоғам Басқармасының сайланған мүшелері санының кемінде жартысын құрайды.

111. Қоғамның Басқармасы Қоғам Басқармасының кез келген мүшесінің талап етуі бойынша шақырылуы мүмкін.

112. Қоғам Басқармасының шешімдері Қоғам Басқармасының қатысып отырған мүшелерінің көпшілік дауысымен қабылданады. Дауыстар тең болған жағдайда Қоғам Басқармасының төрағасы дауыс берген шешім қабылданады.

113. Қоғам Басқармасының шешімдері хаттамамен ресімделеді, оған отырысқа төрағалық еткен адам, отырысқа қатысқан Басқарма мүшелерінің барлығы қол қоюға және дауыс беруге қойылған мәселелерді, олар бойынша дауыс берудің қорытындыларын қамтуға тиіс, әрбір мәселе бойынша Қоғам Басқармасының әрбір мүшесінің дауыс беру нәтижесі көрсетіледі.

114. Қоғам Басқарма төрағасы:

1) Қоғам Басқармасын басқарады және оның тиімді қызметін қамтамасыз етеді;

2) Жалғыз акционер мен Қоғам Директорлар кеңесінің шешімдерін орындауды ұйымдастырады;

3) Қоғам атынан Қазақстан Республикасының заңнамасы мен Қоғамның ішкі құжаттарында белгіленген тәртіппен мәмілелер жасайды;

4) сенімхатсыз Қоғам атынан үшінші тұлғалармен қарым-қатынаста әрекет етеді;

5) Қоғамның үшінші тұлғалармен қарым-қатынаста өкілдік ету құқығына сенімхаттар береді;

6) Қоғам жұмыскерлерін қабылдауды, ауыстыруды және жұмыстан шығаруды жүзеге асырады (Заңнамада, осы Жарғыда және Қоғамның ішкі құжаттарында белгіленген жағдайларды қоспағанда) Қоғамның Директорлар кеңесінің айрықша құзыретіне жатқызылған жұмыскерлерді қоспағанда, оларға көтермелеу шараларын қолданады және тәртіптік жазалар қолданады, Қоғам жұмыскерлерінің еңбегіне ақы төлеу және сыйлықақы беру мәселелерін Заңнамаға және Қоғамның ішкі құжаттарына сәйкес шешеді;

7) Қоғам атынан Қоғам жұмыскерлерімен, оның ішінде белгіленген тәртіпте Басқарма мүшелерімен және Корпоративтік хатшымен еңбек шарттарын жасасады және бұзады;

8) Өзі болмаған жағдайында өз міндеттерін Қоғам Басқармасының бір мүшесіне жүктейді;

9) Басқарма мүшелері арасында міндеттерді, сондай-ақ өкілеттіктер мен жауапкершілік салаларын бөледі;

10) Қоғам Басқармасы айқындаған тәртіппен Қоғамның ішкі құжаттарын бекітеді;

11) Қазақстан Республикасының заңнамасына, осы Жарғыға, Қоғамның Корпоративтік басқару кодексіне және Қоғамның басқа да ішкі құжаттарына сәйкес Қоғам Директорлар кеңесі алдында есеп береді;

12) Қоғамның ағымдағы және перспективалық жоспарлары мен бағдарламаларының орындалуын қамтамасыз етеді;

13) Құзыреті шегінде бұйрықтар шығарады, өкімдер береді;

14) Басқарма отырыстарын шақырады және қарау үшін қажетті материалдарды ұсынады;

15) Қоғам атынан қаржылық есептіліктің жыл сайынғы аудитін жүргізу туралы шартқа аудиторлық ұйыммен қол қояды;

16) Қоғамның міндеттерін орындау үшін қажетті, Жалғыз акционер мен Қоғам Директорлар кеңесінің айрықша құзыретіне, сондай-ақ Қоғам

Басқармасының құзыретіне жатпайтын барлық басқа да мәселелер бойынша шешімдер қабылдайды.

115. Қоғам Басқармасы төрағасының шешімі бойынша Қоғам Басқармасының мүшелеріне белгіленген тәртіппен оның қандай да бір өкілеттігі берілуі мүмкін.

12. ІШКІ АУДИТ ҚЫЗМЕТІ

116. Қоғамның қаржы-шаруашылық қызметіне бақылауды жүзеге асыру, ішкі бақылау, тәуекелдерді басқару саласындағы бағалау, Қоғамның қызметін жетілдіру мақсатында корпоративтік басқару және консультация беру саласындағы құжаттарды орындау үшін Қоғамның Ішкі аудит қызметі құрылады.

117. Қоғамның Ішкі аудит қызметінің жұмыскерлері Қоғамның Директорлар кеңесі мен Басқармасының құрамына сайлана алмайды.

118. Қоғамның ішкі аудит қызметі Директорлар кеңесіне тікелей бағынады және өз жұмысы туралы Қоғамның Директорлар кеңесі алдында есеп береді.

119. Қоғамның Ішкі аудит қызметінің басшысы мен жұмыскерлерін Қоғамның Директорлар кеңесі қызметке тағайындайды.

120. Қоғамның Директорлар кеңесі белгілеген тәртіппен Қоғамның ішкі аудит қызметі:

1) Қоғамның Директорлар кеңесіне Қоғамның қызметі туралы тәуелсіз объективті ақпаратты, сондай-ақ қажетті түсіндірмелер мен түсініктемелерді толық көлемде ұсынады;

2) жүйелендірілген және дәйекті тәсілді пайдалана отырып, тәуекелдерді басқару, ішкі бақылау және корпоративтік басқару процестеріне бағалау жүргізеді және оларды жетілдіруге ықпал етеді;

3) Ішкі аудит қызметі туралы ережеге сәйкес Қоғамның Ішкі аудит қызметінің құзыретіне кіретін өзге де функцияларды жүзеге асырады.

121. Қоғамның Ішкі аудит қызметі жұмысының тәртібі және оның жұмыскерлерінің өкілеттіктері Қоғамның Директорлар кеңесі бекітетін Қоғамның Ішкі аудит қызметі туралы ережеде айқындалады.

122. Ішкі аудит қызметінің жұмысына жетекшілік етуді Қоғамның Директорлар кеңесінің Ішкі аудит комитеті (құрылған жағдайда) жүзеге асырады.

123. Қоғам мен Ішкі аудит қызметі жұмыскерлерінің арасындағы еңбек қатынастары Заңнамамен, осы Жарғымен, Қоғамның Ішкі аудит қызметінің жұмыскерлерімен жасалатын еңбек шартымен және Қоғамның басқа да ішкі құжаттарымен реттеледі.

124. Қоғамның Директорлар кеңесінің Ішкі аудит комитеті Қоғамның Ішкі аудит қызметімен бірге Қоғам жұмыскерлерінің қаржылық есептілік мәселелерінде немесе өзге де мәселелерде мүмкін болатын сәйкессіздіктерге қатысты мәселелерді құпия көтере алатын іс-шаралар жүйесін зерделейді.

125. Қоғамның Директорлар кеңесі Қоғамның Ішкі аудит қызметінің және оның басшысының қызметіне тоқсан сайын бағалау жүргізеді.

13. ҚОҒАМНЫҢ ФИЛИАЛДАРЫ МЕН ӨКІЛДІКТЕРІ

126. Қоғам Қазақстан Республикасында және шетелде өз филиалдары мен өкілдіктерін құруға, оларға өз мүлкі есебінен негізгі және айналым қаражатын беруге құқылы. Филиалдың немесе өкілдіктің мүлкі олардың жеке балансында және тұтастай алғанда Қоғамның балансында есепке алынады.

127. Қоғамның филиалдары мен өкілдіктері заңды тұлғалар емес және осы Жарғыға сәйкес уәкілеттік берілген Қоғам органы бекітетін ережелер негізінде жұмыс істейді. Нормативтік құжаттарды, сондай-ақ филиалдар мен өкілдіктердің қызметін оңтайландыру және біріздендіру мақсатында Қоғамның тиісті уәкілетті органы Қоғамның филиалы/өкілдігі туралы үлгі ережені бекітуге құқылы.

128. Қоғам филиалдары мен өкілдіктерінің ұйымдық құрылымы мен штат кестесі Қоғам Басқармасының шешімімен бекітіледі.

129. Қоғамның филиалдары мен өкілдіктерінің қызметіне басшылықты осы Жарғыда және Қоғамның ішкі құжаттарында көзделген тәртіппен Қоғам Басқармасының төрағасы тағайындайтын тұлғалар жүзеге асырады. Қоғам филиалдары мен өкілдіктерінің басшылары Қоғам берген сенімхат негізінде әрекет етеді.

14. ҚОҒАМНЫҢ ЛАУАЗЫМДЫ АДАМДАРЫ

130. Қоғамның лауазымды адамдары (Директорлар кеңесінің мүшелері, Басқарма мүшелері):

1) Заңдардың талаптарына, осы Жарғыға және Қоғамның ішкі құжаттарына сәйкес Қоғамның және Жалғыз акционердің мүдделерінде хабардар болу, ашықтық негізінде әрекет етеді;

2) Қоғамның мүлкін пайдалануға немесе оны Заңдарға, Жарғыға, Жалғыз акционердің және Директорлар кеңесінің шешімдеріне қайшы келетін, сондай-ақ жеке мақсаттарда пайдалануға жол бермеуге және өзінің үлестес тұлғаларымен мәмілелер жасау кезінде теріс пайдалануға тиіс емес;

3) тәуелсіз аудит жүргізуді қоса алғанда, бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік жүйелерінің тұтастығын қамтамасыз етуге міндетті;

4) Заңнамаға сәйкес Қоғамның қызметі туралы ақпараттың ашылуын және ұсынылуын бақылайды;

5) егер Қоғамның ішкі құжаттарында өзгеше белгіленбесе, Қоғамның қызметі туралы ақпараттың құпиялылығын сақтауға, оның ішінде Қоғамдағы жұмыс тоқтатылған кезден бастап 3 (үш) жыл ішінде сақтауға міндетті.

131. Қоғамның лауазымды адамдары қоғам мен жалғыз акционер алдындағы заңнамаға сәйкес олардың іс-әрекеттерінен (әрекетсіздігінен) келтірілген зиян үшін және қоғам шеккен залалдар үшін, соның ішінде, бірақ оның нәтижесінде келтірілген залалдармен шектелмей:

1) жаңылыстыратын ақпарат немесе көрінеу жалған ақпарат беруге;

2) Заңнамада белгіленген ақпарат беру тәртібі бұзылғанға;

3) Қоғамның жосықсыз әрекеттері және (немесе) әрекетсіздігі нәтижесінде, оның ішінде олардың не олардың үлестес тұлғаларының Қоғаммен осындай мәмілелер жасасуы нәтижесінде пайда (кіріс) алуы мақсатында залалдардың туындауына әкеп соққан ірі мәмілелерді және (немесе) мүдделілігі бар мәмілелерді жасасуға және (немесе) жасасу туралы шешімдер қабылдауға ұсыныстар беруге жауаптылықта болады.

132. Қоғам Жалғыз акционердің шешімі негізінде және (немесе) Жалғыз акционер заңнамаға сәйкес Қоғамға зиян немесе шығын келтірген лауазымды тұлғадан оларды өтеу туралы сотқа шағымдануға құқылы. Сот органдарына жүгінбес бұрын, Жалғыз акционер Қоғамның лауазымды тұлғалары келтірген шығындарды өтеу және Қоғамның лауазымды тұлғалары мен (немесе) олардың үлестес тұлғалары ірі мәмілелерді және (немесе) мүдделілік бар мәмілелерді жасасу (жасасуға ұсыныс беру) туралы шешімдерді қабылдауы нәтижесінде алған пайдасын (табыстарын) Қоғамға қайтару мәселесін Қоғамның Директорлар кеңесінің қарауына енгізу туралы талаппен Қоғамның Директорлар кеңесінің төрағасына жүгінуі тиіс.

Қоғамның Директорлар кеңесінің төрағасы Жалғыз акционердің өтініші келіп түскен күннен бастап күнтізбелік 10 (он) күннен кешіктірілмейтін мерзімде Директорлар кеңесінің күндізгі отырысын шақыруға міндетті.

Қоғамның Директорлар кеңесінің Жалғыз акционердің өтініші бойынша шешімі отырыс өткізілген күннен бастап күнтізбелік 3 (үш) күн ішінде оның назарына жеткізіледі. Қоғамның Директорлар кеңесінің көрсетілген шешімін алғаннан не оны осы тармақта белгіленген мерзімдерде алмағаннан кейін Жалғыз акционер өз атынан Қоғамның мүдделерін қорғау үшін Жалғыз акционердің аталған мәселе бойынша Қоғамның директорлар Кеңесінің Төрағасына өтінішін растайтын құжаттар болған кезде сотқа талап-арызбен жүгінуге құқылы.

133. Мәміле жасауға мүдделі және оны орындау нәтижесінде қоғам шығынға ұшыраған мәмілені жасасуға ұсынған лауазымды адамды қоспағанда, Қоғамның лауазымды адамдары, егер қоғамның шығынға әкеп соққан органы қабылдаған шешімге не Жалғыз акционерге қарсы дауыс берген немесе дәлелді себептермен дауыс беруге қатыспаған жағдайда, жауаптылықтан босатылады.

15. ЕСЕП, ЕСЕП БЕРУ ЖӘНЕ АУДИТ

134. Бухгалтерлік есепті жүргізу және қаржылық есептілікті жасау бухгалтерлік есеп және қаржылық есептілік туралы заңнамаға сәйкес жүзеге асырылады.

135. Қоғам жыл сайын бұқаралық ақпарат құралдарында шоғырландырылған жылдық қаржылық есептілікті, ал еншілес (еншілес) ұйым (ұйымдар) болмаған жағдайда – заңнамада белгіленген тәртіппен шоғырландырылмаған жылдық қаржылық есептілікті және аудиторлық есепті жариялауға міндетті.

136. Ірі мәміле және (немесе) жасауға мүдделілігі бар мәміле туралы ақпарат халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес жылдық қаржылық есептілікке түсіндірме жазбада ашылады. Нәтижесінде Қоғам активтері мөлшерінің он және одан да көп проценті сомасына мүлік сатып алынатын не иеліктен шығарылатын мәміле туралы ақпарат мәміле тараптары, мәміленің мерзімдері мен шарттары, тартылған тұлғалардың қатысу үлестерінің сипаты мен көлемі туралы мәліметтерді, сондай-ақ мәміле туралы өзге де мәліметтерді қамтуға тиіс.

137. Қоғамның жылдық қаржылық есептілігін Директорлар кеңесі оны Жалғыз акционердің қарауына шығарған күнге дейін күнтізбелік 30 (отыз) күннен кешіктірмей алдын ала бекітуге тиіс. Қоғамның жылдық қаржылық есептілігін бекіту Жалғыз акционердің айрықша құзыретіне жатады.

138. Қоғам жылдық қаржылық есептілікке аудит жүргізуге міндетті.

Қоғамның аудиті Директорлар кеңесінің, Басқарманың бастамасы бойынша Қоғамның есебінен не Жалғыз акционердің талабы бойынша оның есебінен жүргізілуі мүмкін, бұл ретте Жалғыз акционер аудиторлық ұйымды дербес айқындауға құқылы.

Жалғыз акционердің талабы бойынша аудит жүргізілген жағдайда Қоғам аудиторлық ұйым сұратқан барлық қажетті құжаттаманы (материалдарды) ұсынуға міндетті.

Егер Қоғам Басқармасы қоғамға аудит жүргізуден жалтарса, аудит кез келген мүдделі тұлғаның талап қоюы бойынша сот шешімімен тағайындалуы мүмкін.

139. Егер Қоғамның қаржылық есептілігі Қоғамның қаржылық жағдайын бұрмалаған жағдайда, Қоғамның осы қаржылық есептілігіне қол қойған Қоғамның лауазымды адамдары нәтижесінде материалдық залал келтірілген үшінші тұлғалар алдында жауапты болады.

ҚОҒАМНЫҢ АҚПАРАТТЫ АШУЫ. ҚОҒАМНЫҢ ҚҰЖАТТАРЫ

140. Қоғам Қоғамның Жалғыз акционері мен инвесторларының назарына корпоративтік оқиғалар туралы ақпаратты жазбаша түрде не осындай ақпаратты Қоғамның (www.tks.kz) корпоративтік веб-сайтына орналастыру арқылы жеткізуге міндетті.

141. Қоғам Жалғыз акционердің және инвесторлардың назарына Қоғамның мынадай корпоративтік оқиғалары туралы ақпаратты жеткізуге міндетті:

1) Қоғамның ішкі құжаттарына сәйкес олар туралы ақпарат Жалғыз акционерге және инвесторларға жеткізілуге тиіс мәселелер тізбесі бойынша Жалғыз акционер мен Директорлар кеңесі қабылдаған шешімдер;

2) Қоғамның акциялар және басқа да бағалы қағаздар шығаруы, уәкілетті органның Қоғамның бағалы қағаздарын орналастыру қорытындылары туралы есептерді, Қоғамның бағалы қағаздарын өтеу қорытындылары туралы

есептерді бекітуі, уәкілетті органның Қоғамның бағалы қағаздарының күшін жоюы;

3) Қоғамның ірі мәмілелер және жасалуына Қоғамның мүддесі бар мәмілелер жасауы;

4) Қоғам активтерінің бес және одан да көп пайызын құрайтын сомаға Қоғам мүлкін кепілге (қайта кепілге) беру;

5) Қоғамның меншікті капиталы мөлшерінің жиырма бес және одан да көп пайызын құрайтын мөлшерде Қоғамның қарыз алуы;

6) Қоғамның қызметтің қандай да бір түрлерін жүзеге асыруға рұқсат алуы, қызметтің қандай да бір түрлерін жүзеге асыруға Қоғам бұрын алған рұқсаттардың қолданылуын тоқтата тұруы немесе тоқтатуы;

Жалғыз акционердің 2016 жылғы 4 қарашадағы шешіміне (№ 41/16 хаттама) сәйкес өзгертілді

7) Қоғамның заңды тұлға құруға қатысуы;

8) Қоғам мүлкіне тыйым салу;

9) нәтижесінде теңгерімдік құны Қоғам активтерінің жалпы мөлшерінің он және одан да көп пайызын құрайтын Қоғамның мүлкі жойылған төтенше сипаттағы мән-жайлардың туындауы;

10) Қоғам мен оның лауазымды адамдарын әкімшілік жауаптылыққа тарту;

11) сотта корпоративтік дау бойынша іс қозғау;

12) Қоғамды мәжбүрлеп қайта ұйымдастыру туралы шешім;

13) осы Жарғыға, сондай-ақ Қоғамның бағалы қағаздар шығару проспектісіне сәйкес Жалғыз акционер мен инвесторлардың мүдделерін қозғайтын өзге де оқиғалар.

142. Жалғыз акционерге осы Жарғының 141-тармағының 1)-7) тармақшаларында көзделген корпоративтік оқиғалар туралы ақпаратты беруді Қоғам көрсетілген оқиғалар басталған күннен бастап 5 (бес) 3 (үш) жұмыс күні ішінде, ал осы Жарғының 141-тармағының 8)-10), 12) тармақшаларында көзделген жағдайларда дереу жүзеге асырады. Сотта корпоративтік дау бойынша іс қозғалғаны туралы ақпаратты Жалғыз акционерге Қоғам корпоративтік дау бойынша азаматтық іс бойынша тиісті сот хабарламасын (шақыруды) алған күннен бастап 7 (жеті) жұмыс күні ішінде беруі тиіс

Жалғыз акционердің 2016 жылғы 4 қарашадағы шешіміне (№ 41/16 хаттама) сәйкес өзгертілді

143. Қоғам қызметтік немесе коммерциялық құпияны құрайтын ақпараты бар Қоғам жұмыскерлерінің тізімін міндетті түрде жүргізуді қамтамасыз етеді.

144. Қоғамның оның қызметіне қатысты құжаттары Қоғамның Басқарма орналасқан жері бойынша немесе Қоғам Басқармасының шешімімен айқындалған өзге де орында оның қызметінің бүкіл мерзімі ішінде Қоғамның сақтауына жатады.

145. Келесі құжаттар сақтауға жатады:

1) Жарғы, Жарғыға енгізілген өзгерістер мен толықтырулар;

2) Қоғамды заңды тұлға ретінде мемлекеттік тіркеу (қайта тіркеу) туралы куәлік;

3) Қоғамның белгілі бір қызмет түрлерімен айналысуына және (немесе)

белгілі бір іс-әрекеттер (операциялар) жасауына рұқсат;

Жалғыз акционердің 2016 жылғы 4 қарашадағы шешіміне (№ 41/16 хаттама) сәйкес өзгертілді

4) Қоғамның балансында тұрған (болған) мүлікке құқығын растайтын құжаттар;

5) Қоғамның бағалы қағаздар шығару проспектілері;

6) Қоғамның бағалы қағаздар шығарылымын мемлекеттік тіркеуді, бағалы қағаздардың күшін жоюды, сондай-ақ Қоғамның бағалы қағаздарын орналастыру және өтеу қорытындылары туралы уәкілетті органға ұсынылған есептерді бекітуді растайтын құжаттар;

7) Қоғамның филиалдары мен өкілдіктері туралы ереже;

8) Жалғыз акционердің шешімдері және олар бойынша материалдар;

9) Директорлар кеңесі отырыстарының (сырттай отырыстар шешімдерінің) хаттамалары және бюллетеньдер (оның ішінде жарамсыз деп танылған бюллетеньдер), Директорлар кеңесінің күн тәртібіндегі мәселелер бойынша материалдар;

10) Басқарма отырыстарының (сырттай отырыстар шешімдерінің) хаттамалары және бюллетеньдер (оның ішінде жарамсыз деп танылған бюллетеньдер), Басқарма күн тәртібінің мәселелері бойынша материалдар;

11) Қоғамның корпоративтік басқару кодексі.

Өзге құжаттар, оның ішінде Қоғамның қаржылық есептілігі Заңнамаға сәйкес белгіленген мерзім ішінде сақталады.

146. Жалғыз акционердің талап етуі бойынша Қоғам оған осындай талап Қоғамға келіп түскен күннен бастап күнтізбелік 10 (он) күннен кешіктірмей құжаттардың көшірмелерін беруге міндетті, бұл ретте қызметтік, коммерциялық немесе заңмен қорғалатын өзге де құпияны құрайтын ақпаратты беруге шектеулер енгізуге жол беріледі.

147. Жалғыз акционерге белгілі болған «Құпия», «Қызмет бабында пайдалану үшін» деген белгісі бар Қоғамның қызметі туралы ақпарат үшінші тұлғаларға жазбаша немесе өзге нысанда берілмейді. Мұндай ақпараты бар Жалғыз акционер құпия ақпаратты жария етпеуге тиіс.

Жарғының осы тармағында белгіленген талаптар Жалғыз акционердің өзіне белгілі болған ақпаратты Заңнамаға сәйкес жіберілген сұрау салулар бойынша мемлекеттік органдарға берген жағдайларына қолданылмайды.

148. Қоғам өзінің үлестес тұлғаларының есебін осы тұлғалар немесе Қоғамның тіркеушісі ұсынатын мәліметтер негізінде жүргізеді.

149. Қоғам өзінің үлестес тұлғаларының тізімін бағалы қағаздар нарығының реттеуді және қадағалауды жүзеге асыратын мемлекеттік органға өзі белгілеген тәртіппен береді.

150. Қоғамның үлестес тұлғалары болып табылатын жеке және заңды тұлғалар өздерінің үлестес тұлғалары туралы мәліметтерді үлестес болған күннен бастап 7 (жеті) күн ішінде Қоғамға ұсынуға міндетті.

Бұрын қоғамның үлестес тұлғасы болып табылатын жеке немесе заңды тұлға үлестес тұлға болып табылмайтын жағдайда, Қоғамның жеке немесе заңды тұлғалары бұл туралы Қоғамның Басқарма төрағасына хабарлайды.

151. Үлестес тұлғалар туралы ақпарат бағалы қағаздар нарығын реттеу мен қадағалауды жүзеге асыратын мемлекеттік орган бекіткен тиісті нысанда Басқарма төрағасына беріледі.

152. Қоғамның бұқаралық ақпарат құралы Қоғамның Жалғыз акционеріне ақпарат беру және қаржылық есептілікті жариялау мақсатында заңнамада, осы Жарғыда және Қоғамның ішкі құжаттарында белгіленген тәртіппен айқындалады.

16. ҚОҒАМДЫ ҚАЙТА ҚҰРУ

153. Қоғамды қайта ұйымдастыру (біріктіру, қосу, бөлу, бөліп шығару, қайта құру) Заңдарға сәйкес жүзеге асырылады.

154. Қоғамды қайта ұйымдастыру ерікті немесе мәжбүрлі түрде жүргізілуі мүмкін.

155. Қоғамды мәжбүрлеп қайта ұйымдастыру Заңнамада көзделген жағдайларда сот органдарының шешімі бойынша жүзеге асырылуы мүмкін.

17. ҚОҒАМДЫ ТАРАТУ

156. Қоғамды ерікті түрде тарату туралы шешім Заңнамада белгіленген тәртіппен қабылданады.

157. Қоғамды мәжбүрлеп таратуды заңдарда көзделген жағдайларда сот жүзеге асырады.

158. Егер заңнамада өзгеше көзделмесе, мүдделі тұлғалар Қоғамды тарату туралы талапты сотқа беруі мүмкін.

159. Соттың немесе Жалғыз акционердің Қоғамды тарату туралы шешімімен тарату комиссиясы тағайындалады.

Тарату комиссиясы Қоғамды тарату және оның тізбесі заңнамада айқындалған іс-әрекеттер жасау кезеңінде оны басқару жөніндегі өкілеттіктерге ие.

Ерікті тарату кезінде тарату комиссиясының құрамына қоғамның кредиторларынан өкілдер, Жалғыз акционердің өкілдері, сондай-ақ Жалғыз акционердің шешіміне сәйкес өзге де тұлғалар енгізілуге тиіс.

160. Қоғамды тарату рәсімі және оның кредиторларының талаптарын қанағаттандыру тәртібі заңнамамен реттеледі.

161. Қоғам таратылған кезде оның жарияланған, оның ішінде орналастырылған акциялары заңнамада белгіленген тәртіппен жойылуға жатады.

162. Таратылатын Қоғамның мүлкін бөлу заңнамаға сәйкес жүргізіледі.

18. ҚОРЫТЫНДЫ ЕРЕЖЕЛЕР

163. Егер осы Жарғының қандай да бір ережесі жарамсыз болып қалса, онда бұл қалған ережелердің жарамдылығына әсер етпейді. Жарамсыз ереже заң талаптарына сәйкес келетін басқа ережемен ауыстырылуы мүмкін.

164. Осы Жарғының қандай да бір ережесі қолданыстағы заңнама нормаларына қайшы келген жағдайда, қолданыстағы заңнама нормалары қолданылады.

165. Жарғы Әділет органдарында мемлекеттік тіркелген күннен бастап күшіне енеді.